

BAB

4

BAB EMPAT

HASIL KAJIAN

4.0 Pengenalan

Bab ini akan membentangkan keputusan analisis data yang dikumpulkan daripada soal selidik untuk mendapatkan hasil kajian berhubung dengan pembelian dan penggunaan perisian komputer cetak rompak di kalangan pelajar di dua buah universiti tempatan yang telah dipilih. Hasil kajian yang dibentangkan ini juga akan memberikan gambaran yang sebenar tentang tahap pembelian dan penggunaan perisian komputer cetak rompak terutama di kalangan pelajar universiti yang sekarang ini menjadi satu isu yang semakin hangat diperkatakan oleh kebanyakan pihak.

Hasil kajian ini akan diterangkan mengikut bahagian-bahagian dalam borang soal selidik, iaitu bahagian A yang merangkumi tentang demografi atau profil responden kajian. Pada bahagian B pula akan diterangkan tentang keadaan pembelian dan penggunaan perisian komputer cetak rompak di kalangan responden. Manakala bahagian C pula, hasil kajian lebih tertumpu kepada faktor-faktor yang mendorong responden membeli dan menggunakan perisian komputer cetak rompak. Sementara bahagian akhir, iaitu bahagian D

dalam borang soal selidik ialah berkenaan dengan tahap kesedaran responden terhadap sesuatu hak cipta harta intelek atau milik individu selain tentang pendapat dan komen responden terhadap kegiatan cetil rompak di negara ini.

Selain itu juga, dalam bab ini akan dinyatakan tentang hasil kajian berkenaan temuramah yang dijalankan terhadap responden yang dipilih. Responden akan memberikan pendapat, komen dan juga cadangan tentang tajuk kajian sama ada mereka menyokong atau tidak. Hasil temuramah ini dijangka akan dapat membantu menyokong dan mengukuhkan lagi hasil kajian penulis.

4.1 Profil Responden

Bahagian ini merupakan bahagian analisis yang berkaitan dengan latar belakang responden akan dibuat. Komponen atau angkubah yang termasuk dalam bahagian ini ialah umur, jantina, bangsa, agama dan negeri asal responden.

Jadual 4.1 menunjukkan umur responden yang dibahagikan kepada lapan kategori umur secara keseluruhan. Kategori yang berumur 22 tahun mencatatkan bilangan tertinggi, iaitu sebanyak 92 responden atau 59.3% daripada jumlah keseluruhan. UUM mencatatkan angka bilangan sebanyak 42 responden manakala UM pula berjumlah sebanyak 50 responden daripada

jumlah keseluruhan. Kategori umur ini mempunyai jumlah responden yang paling ramai kerana disebabkan mereka terus memasuki universiti selepas tamat peperiksaan STPM berbanding dengan kategori umur yang lain yang agak sedikit. Jumlah kedua tertinggi responden pula berada dalam kategori umur 23 tahun iaitu sebanyak 40 responden atau 25.8% daripada jumlah keseluruhan. Kedua-dua universiti mencatat jumlah bilangan yang sama iaitu 20 responden namun berbeza dari segi peratusnya.

Jadual 4.1: Umur Responden

Umur (Tahun)	Bil. Responden Universiti Utara M'sia (UUM)	%	Bil. Responden Universiti Malaya (UM)	%
22	42	54.5	50	64.1
23	20	26.0	20	25.6
24	11	14.3	5	6.4
25	2	2.6	1	1.3
26	2	2.6	—	—
27	—	—	1	1.3
31	—	—	1	1.3
Jumlah	77	100	78	100

Manakala kategori umur 25, 26, 27 dan 31 tahun pula adalah antara kategori umur yang mencatatkan bilangan responden yang sedikit, iaitu tujuh responden atau hanya 5.8 % daripada jumlah keseluruhan. Jumlah yang sedikit ini mungkin disebabkan mereka antara yang tercicir daripada terus memasuki

universiti selepas tamat peperiksaan STPM dan mereka terpaksa mengulang sekali lagi. Mungkin juga ada di antara responden yang bekerja dahulu atau sememangnya lewat memasuki universiti daripada yang sepatutnya menyebabkan terdapatnya kategori umur yang berbeza walaupun berada pada tahap pengajian yang sama. Ini menyebabkan hanya terdapat sedikit sahaja responden berada dalam kategori umur tersebut. Oleh itu, tidak mustahil jika terdapat umur responden yang menjangkau 30-an tetapi masih lagi berada pada tahap pengajian awal.

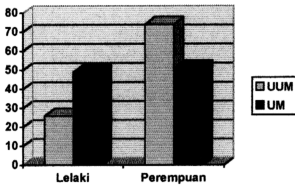
Jadual 4.2 menunjukkan bahawa responden dalam kajian ini terdiri daripada 20 orang lelaki dan 57 orang perempuan bagi responden UUM manakala bagi responden UM pula ialah sebanyak 38 orang lelaki dan 40 orang perempuan. Jumlah keseluruhan bagi setiap jantina menunjukkan jumlah responden perempuan mencatatkan jumlah dua kali ganda, iaitu 97 orang berbanding responden lelaki cuma 58 orang. Dari segi peratusnya pula, responden perempuan berjumlah 62.6 % mengatasi responden lelaki yang cuma 37.4 %. Keadaan jantina yang tidak seimbang ini adalah disebabkan pengkaji tidak menetapkan jumlah bilangan yang khusus untuk setiap jantina bagi menjawab soalan soal selidik.

Jadual 4.2: Jantina Responden

Jantina	Bil. Responden (UUM)	%	Bil. Responden (UM)	%
Lelaki	20	26	38	48.7
Perempuan	57	74	40	51.3
Jumlah	77	100	78	100

Selain itu, ia mungkin juga disebabkan oleh pelajar perempuan lebih pandai berbanding pelajar lelaki. Ini mendorong pelajar perempuan lebih ramai yang berjaya memasuki universiti. Isu ketidakseimbangan pelajar mengikut jantina yang memasuki universiti hangat dibahaskan di kalangan menteri kabinet dan orang ramai. Faktor yang menyebabkan ketidakseimbangan dan jalan penyelesaian kepada keseimbangan cuba dicari agar kuota kemasukan pelajar ke Institut Pengajian Tinggi (IPT) dapat diseimbangkan antara pelajar lelaki dan perempuan supaya tidak berlaku jurang perbezaan yang ketara. Ditegaskan di sini bahawa ketidakseimbangan antara pelajar lelaki dan perempuan di IPT tidak sedikit pun mempengaruhi ketidakseimbangan jantina yang terdapat dalam kajian ini. Rajah 4.1 di bawah menunjukkan nisbah jantina responden UUM dan UM yang menjadi sumber kajian.

Rajah 4.1: Jantina Responden

Jadual 4.3 menerangkan bilangan responden bagi setiap agama. Kategori agama dibahagikan kepada lima iaitu agama Islam, Buddha, Hindu, Krsitian dan lain-lain. Responden daripada UUM yang beragama Islam ialah sebanyak 78% atau 60 orang daripada jumlah responden. Ini diikuti dengan 9% yang beragama Buddha, 6% pula beragama Hindu dan 5% responden beragama Kristian. Manakala yang beragama lain-lain pula ialah cuma 1%.

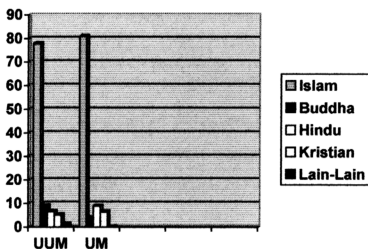
Sementara bagi responden UM pula, mereka yang beragama Islam mempunyai jumlah yang hampir sama dengan responden UUM, iaitu 80%. Ini diikuti dengan responden beragama Buddha sebanyak 3.8%, responden agama Hindu sebanyak 9.0% dan diikuti dengan responden beragama Kristian sejumlah 6.4% atau lima orang. Namun tiada sebarang angka dicatatkan bagi responden yang beragama lain-lain.

Jadual 4.3: Agama Responden

Agama	Islam	%	Buddha	%	Hindu	%	Kristian	%	Lain-lain	%	Jumlah
Uni. Utara M'sia (UUM)	60	77.9	7	9.1	5	6.5	4	5.2	1	1.3	77
Universiti Malaya (UM)	63	80.8	3	3.8	7	9.0	5	6.4	–	–	78
Jumlah	123	79.4	10	6.5	12	7.7	9	5.8	1	1.3	155

Di sini dapatlah dirumuskan bahawa responden beragama Islam mendahului responden-responden lain dengan bilangan 123 orang atau 79.4% daripada jumlah responden keseluruhan. Manakala responden yang beragama lain-lain mencatatkan bilangan yang paling sedikit, iaitu seorang atau 0.6%. Jumlah responden beragama Islam yang banyak mungkin disebabkan ramai di kalangan mereka yang mengambil kursus tersebut semasa kajian soal selidik ini dijalankan. Faktor lain yang menyebabkan ramai pelajar yang beragama Islam menjadi responden kajian ialah kerana terdapat segelintir pelajar yang bukan beragama Islam enggan mengisi borang yang diedarkan. Ini kerana mereka bimbang maklumat mereka akan didedahkan. Keadaan ini juga menyebabkan pelajar yang beragama Islam terpaksa menggantikan tempat pelajar yang enggan mengisi borang soal selidik tersebut. Justeru, penulis tidak berniat sedikit pun untuk sengaja mengambil responden yang beragama Islam lebih banyak namun ia terjadi disebabkan oleh perkara-perkara yang telah disebutkan di atas.

Rajah 4.2: Agama Responden

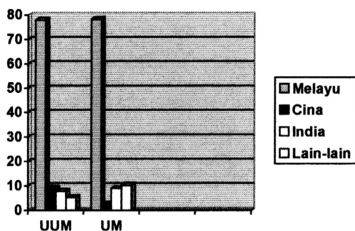
Dalam kajian penulis, terdapat empat kategori bangsa yang menjadi subjek kajian iaitu Melayu, Cina, India dan lain-lain bangsa. Perincian bangsa tersebut dinyatakan dalam jadual di bawah ini. Daripada empat kategori bangsa ini, bangsa Melayu mencatatkan bilangan responden yang tertinggi, iaitu 121 orang atau 78.1% daripada jumlah keseluruhan responden. Dari pada jumlah itu, responden UUM yang dicatatkan ialah sebanyak 60 orang atau 77.9% manakala responden UM pula sebanyak 51 orang atau 78.2%.

Jadual 4.4: Bangsa Responden

Bangsa	Melayu	%	Cina	%	India	%	Lain-lain	%	Jumlah
UUM	60	77.9	7	9.1	6	7.8	4	5.2	77
UM	61	78.2	2	2.6	7	9.0	8	10.2	78
Jumlah	121	78.1	9	5.8	13	8.4	12	7.7	155

Bagi responden bangsa Cina pula, jumlah yang tercatat adalah yang paling sedikit, iaitu 5.8% atau sembilan orang daripada jumlah keseluruhan responden dengan UUM sebanyak tujuh orang manakala UM sebanyak dua orang. Sementara responden bangsa India dan bangsa lain-lain pula mencatatkan bilangan yang hampir sama, iaitu 13 orang bagi bangsa India dan 12 orang bagi bangsa lain-lain. Namun bilangan tersebut masih lagi di paras yang rendah jika dibandingkan responden dari bangsa Melayu. Dengan ini juga, statistik huraian bagi bangsa responden hampir sama dengan huraian agama responden. Jika ada perbezaan pun, ia cuma sedikit sahaja.

Rajah 4.3: Bangsa Responden

Jadual di bawah dengan terperinci menerangkan satu persatu negeri asal responden. Ini meliputi 14 buah negeri termasuk Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Pemilihan responden dari setiap negeri ini dibuat secara rambang di dalam dewan kuliah. Responden dari Kelantan mencatatkan jumlah bilangan

yang tertinggi dengan 25 orang pelajar atau 16.1% daripada jumlah keseluruhan responden dengan UUM sebanyak 15.6% dan UM sebanyak 16.7%. Tempat kedua tertinggi pula disandang oleh negeri Kedah dengan peratus dari jumlah keseluruhan sebanyak 13.5% atau 21 orang responden. Ini diikuti pula oleh negeri Perak dengan cacatan peratusnya sebanyak 11.0% bersamamaan 17 orang responden.

Manakala Pahang, Johor dan Terengganu pula masing-masing mencatatkan bilangan responden yang sama, iaitu seramai 13 orang dengan peratusnya sebanyak 8.4%. Seterusnya Selangor pula dengan catatan bilangan responden sebanyak 12 orang atau bersamaan dengan 7.7%. Sementara Sarawak merekodkan jumlah responden seramai 10 orang daripada jumlah keseluruhan dengan UUM dan UM masing-masing dengan lima orang responden. Bagi Pulau Pinang pula, jumlah peratusan respondennya ialah sebanyak 4.5 % dengan bilangan responden seramai tujuh orang. Sementara itu, Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Sabah juga mencatatkan peratusan yang sama, iaitu sejumlah 3.9% dan masing-masing dengan enam orang responden. Manakala negeri yang mencatatkan bilangan peratusan yang sedikit ialah negeri Negeri Sembilan dan Perlis dengan 2.6% dan 1.9%.

Jadual 4.5: Asal Responden

Asal	Prk	%	Sel	%	Phg	%	Kel	%	Joh	%
UUM	3	3.9	6	7.8	8	10.4	12	15.6	6	7.8
UM	14	17.9	6	7.7	5	6.4	13	16.7	7	9.0
Jum	17	11.0	12	7.7	13	8.4	25	16.1	13	8.4

Ked	%	Mel	%	N.S	%	P.P	%	Per	%
13	16.9	4	5.2	2	2.6	5	6.5	2	2.6
8	10.2	1	1.3	2	2.6	2	2.6	1	1.3
21	13.5	5	3.2	4	2.6	7	4.5	3	1.9

Ter	%	W.P	%	Sab	%	Sar	%	Jumlah
6	7.8	2	2.6	3	3.9	5	6.5	77
7	9.0	4	5.1	3	3.8	5	6.4	78
13	8.4	6	3.9	6	3.9	10	6.5	155

4.2 Keadaan Penggunaan dan Pembelian Perisian Komputer Cetak Ropak

Bahagian ini mengandungi 12 soalan soal selidik yang berkaitan dengan keadaan penggunaan dan pembelian perisian komputer cetak rompak di kalangan pelajar universiti, iaitu Universiti utara Malaysia (UUM) dan Universiti Malaya (UM). Hasil kajian ini akan dinyatakan secara perbandingan antara dua buah universiti tersebut selaras dengan tajuk kajian

Jadual 4.6: Pembelian Perisian Komputer Cetak Ropak

Responden	Ya	%	Tidak	%	Jumlah
UUM	65	84.4	12	15.6	77
UM	64	82.0	14	18.0	78
Jumlah	129	83.2	26	16.8	155

Jadual 4.6 di atas jelas menunjukkan bahawa responden yang membeli dan menggunakan perisian komputer cetak rompak di kedua-dua buah universiti tersebut tidak banyak perbezaan. Responden daripada UUM yang membeli dan menggunakan perisian komputer cetak rompak ialah sebanyak 65 orang atau 84.4% manakala jumlah responden di UM yang terlibat dalam aktiviti ini pula ialah sebanyak 64 orang atau 82.1% daripada jumlah responden seramai 78 orang. Oleh itu, jumlah responden yang membeli dan menggunakan perisian komputer cetak rompak ialah sebanyak 125 orang atau 83.2% daripada jumlah

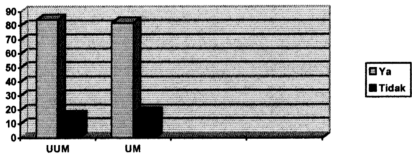
keseluruhan responden yang merangkumi responden dari pada kedua-dua buah universiti. Ini sekali gus membuktikan perisian komputer cetak rompak begitu mendapat tempat di kalangan pelajar terutama di institut pengajian tinggi.

Manakala responden yang tidak pernah membeli perisian komputer cetak rompak hanya mencatatkan bilangan yang sedikit, iaitu sebanyak 26 orang atau 16.8% daripada jumlah responden keseluruhan. Ia merangkumi 12 orang atau 15.6% responden daripada UUM dan UM pula seramai 14 orang atau 17.9%. Dengan ini, hanya 26 orang responden sahaja yang tidak pernah membeli perisian komputer cetak rompak jika dibandingkan dengan responden yang pernah membeli, iaitu sebanyak 129 orang kesemuanya. Peratusan ini nampak begitu ketara perbezaannya jika dibandingkan peratusan mereka yang pernah membeli dengan yang tidak pernah membeli. Perbezaannya hampir menjangkau lima kali ganda.

Selain itu, tahap pembelian dan penggunaan perisian komputer cetak rompak antara kedua-dua buah universiti juga tidak banyak berbeza. Ini menunjukkan bahawa kedudukan lokasi sesebuah universiti di kawasan yang agak jauh dari pusat bandar tidak banyak menghalang kemasukan pasaran perisian komputer cetak rompak ke tempat mereka. Ini membolehkan pelajar itu sendiri cuba mendapatkan perisian tersebut di kawasan sekitarnya. Ini dinyatakan oleh penulis terhadap UUM yang mana lokasinya terletak di kawasan yang agak pedalaman namun masih lagi menerima kemasukan pasaran secara

gelap perisian cetak rompak. Keadaan ini menjelaskan bahawa tiada batasan untuk perisian komputer cetak rompak beroperasi walau di mana kawasan sekalipun. Berbeza pula dengan UM yang sememangnya terletak di kawasan pusat bandar dan tidak hairanlah jika respondennya dengan mudah boleh mendapatkan perisian komputer haram itu yang dijual berleluasa di kawasan sekitarnya. Oleh itu, tahap pembelian responden UM tidak banyak menimbulkan persoalan.

Rajah 4.4: Pembelian Responden

Justeru dapatlah dikatakan bahawa walaupun kedudukan sesebuah tempat itu agak jauh ke pedalaman atau dari pusat bandar, namun kemasukan atau pertumbuhan kegiatan perisian komputer cetak rompak tetap berlaku dan proses pembeliannya juga turut berlangsung.

Daripada analisis terhadap data yang dibuat menunjukkan responden dari kedua-dua universiti lebih memilih kekerapan kadang-kadang sebagai kekerapan pembelian utama mereka. Responden daripada UUM mencatatkan jumlah seramai 42 orang atau 54.5%, manakala responden daripada UM pula sebanyak 49 orang atau 62.9% daripada jumlah keseluruhan responden.

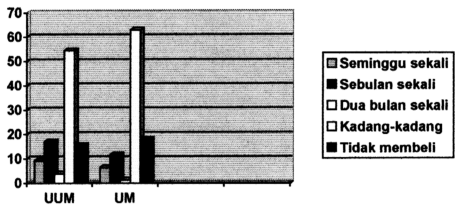
Kekerapan kedua tertinggi responden membeli perisian komputer cetak rompak dicatatkan pada bahagian kekerapan sebulan sekali, iaitu sejumlah 22 orang atau 14.2% dari keseluruhan responden dengan UUM seramai 13 orang atau 16.9% manakala UM pula seramai sembilan orang atau 11.5% yang terlibat. Bagi responden yang membuat pembelian seminggu sekali pula merekodkan jumlah bilangan sebanyak 12 orang yang merangkumi tujuh orang daripada UUM dan lima orang dari UM. Berlainan pula dengan responden yang membeli perisian komputer sebanyak dua bulan sekali sekadar mencatatkan bilangan terendah iaitu seramai empat orang daripada jumlah keseluruhan atau 2.6% sahaja. Jadual 4.7 menyatakan tentang kekerapan pembelian oleh responden.

Jadual 4.7: Kekerapan Pembelian Responden

Keke- ra- pan	1× 1 min	%	1× 1 bln	%	1× 1 bln	%	Kadang- kadang	%	Tidak Pernah	%	Jum
UUM	7	9.1	13	16.9	3	3.9	42	54.5	12	15.6	77
UM	5	6.4	9	11.5	1	1.3	49	62.8	14	18.0	78
Jum	12	7.7	22	14.2	4	2.6	91	58.7	26	16.8	155

Analisis data di atas menunjukkan bahawa kekerapan responden membeli perisian komputer cetak rompak hanyalah kadang-kadang namun telah mencatatkan jumlah yang paling tinggi di antara kekerapan pembelian yang lain. Walaupun kekerapan pembelian hanyalah kadang-kadang namun sentiasa berterusan dari semasa ke semasa. Ini akan menggalakkan kegiatan cetak rompak terus berkembang.

Rajah 4.5: Kekerapan Pembelian Responden

Selain itu, responden juga telah membelanjakan sejumlah wang untuk membeli sesebuah perisian. Jumlah perbelanjaan yang dikeluarkan adalah berbeza mengikut kemampuan dan keperluan pengguna. Jadual 4.8 menunjukkan jumlah perbelanjaan yang dikeluarkan oleh responden untuk membeli perisian komputer cetak rompak dalam tempoh masa sebulan. Terdapat 48 orang atau 30.9% daripada jumlah keseluruhan responden telah menghabiskan wang kurang daripada RM10 untuk tempoh sebulan. Jumlah responden tersebut dipecahkan pula kepada dua, iaitu responden UUM

sebanyak 22.1% atau seramai 17 orang manakala responden UM sebanyak 39.7% atau seramai 31 orang.

Jadual 4.8: Perbelanjaan Pembelian Sebulan Responden

Perbelanjaan	Kurang RM10	%	RM10- RM20	%	RM20- RM50	%
UUM	17	22.1	36	46.7	9	11.7
UM	31	39.7	26	33.3	6	7.7
Jumlah	48	30.9	62	40.0	15	9.7

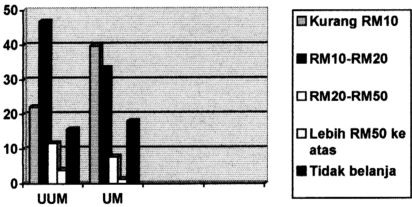
Lebih RM50	%	Tidak Belanja	%	Jumlah
3	3.9	12	15.6	77
1	1.3	14	18.0	78
4	2.6	26	16.8	155

Responden yang membelanjakan wang antara RM10 – RM20 sebulan adalah antara yang paling ramai. Seramai 62 orang responden atau 40.0% daripada jumlah keseluruhan responden berada dalam tahap perbelanjaan ini. Responden UUM adalah seramai 36 orang atau 46.7% manakala UM pula mencatatkan jumlah seramai 26 orang atau 33.3% responden yang terlibat. Bagi jumlah perbelanjaan antara RM20 –RM50 sebulan pula, didapati jumlahnya semakin menurun, iaitu seramai 15 orang sahaja daripada jumlah keseluruhan responden. Sementara responden yang menghabiskan wang perbelanjaan untuk mendapatkan perisian komputer cetak rompak untuk tempoh masa sebulan pula

adalah cuma empat orang sahaja, iaitu tiga orang responden daripada UUM manakala UM cuma seorang responden sahaja. Manakala 26 orang atau 16.8% daripada jumlah keseluruhan responden tidak menghabiskan sedikitpun wang untuk membeli perisian tersebut.

Rajah 4.6: Jumlah Perbelanjaan Responden

Terdapat juga responden yang tidak pernah membeli perisian komputer cetak rompak. Jadual di bawah menunjukkan bilangan responden yang tidak pernah membeli perisian komputer cetak rompak. Bilangan mereka ialah sebanyak 16.8% daripada jumlah keseluruhan dengan responden UUM yang tidak pernah terlibat dalam aktiviti pembelian perisian komputer cetak rompak ialah sebanyak 15.6% manakala responden UM pula sebanyak 18.0%. Ketidakterlibatan responden dalam aktiviti pembelian perisian haram ini mungkin disebabkan mereka mempunyai tahap kesedaran yang tinggi terhadap harta intelektual milik individu yang perlu dipelihara. Mereka juga sedar bahawa

memiliki perisian haram adalah salah di sisi undang-undang. Walaupun mereka tidak membeli perisian haram tersebut, namun mereka tetap juga menggunakannya dengan meminjam dari rakan yang memiliki.

Jadual 4.9: Responden Tidak Membeli Perisian

Pem-belian	Tidak Pernah Membeli	%	Pernah Membeli	%	Jumlah
UUM	12	15.6	65	84.4	77
UM	14	18.0	64	82.0	78
Jumlah	26	16.8	129	83.2	155

Jadual 4.10: Jenis Perisian yang Kerap Dibeli dan Digunakan Responden

Jenis	Program Komputer	%	MP3 Lagu	%	Pendi-dikan	%	Perma-inan	%	MP4 Klip Video	%	Jumlah
UUM	31	40.2	39	50.7	-	-	4	5.2	3	3.9	77
UM	37	47.4	32	41.0	-	-	8	10.3	1	1.3	78
Jumlah	68	43.9	71	45.8	-	-	12	7.7	4	2.6	155

Jadual 4.10 di atas menunjukkan jenis perisian komputer cetak rompak yang menjadi pilihan utama responden untuk membelinya dan menggunakannya. Terdapat lima pilihan jenis perisian yang diberikan kepada responden untuk memilih salah satu yang paling kerap dibeli dan digunakan. Daripada analisis data yang dibuat, mendapati jenis perisian program komputer dan perisian lagu antara yang menjadi pilihan utama responden daripada kedua-dua buah universiti. Perisian lagu mencatatkan bilangan peratus yang paling tinggi iaitu 45.8% daripada jumlah keseluruhan dengan pecahan jumlah responden sebanyak 50.7% atau 39 orang bagi UUM dan 41.0% atau 32 orang bagi UM.

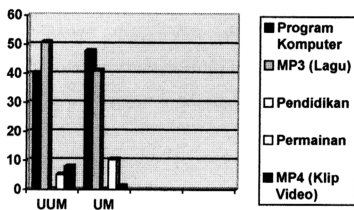
Bagi perisian komputer pula, jumlah peratus keseluruhan yang dicatatkan ialah sebanyak 43.9% atau 68 orang responden. UUM mencatatkan bilangan peratus sebanyak 40.2% manakala UM pula sebanyak 47.4%. Kedua-dua perisian ini mencatatkan bilangan responden yang tinggi membeli dan menggunakannya kerana perisian komputer lebih kerap digunakan dalam urusan harian terutamanya program komputer yang digunakan semasa pengajian. Begitu juga dengan perisian lagu yang menjadi pilihan responden untuk berhibur

melalui komputer. Cara hiburan ini dilihat lebih mudah digunakan dan tidak memerlukan kos yang tinggi. Oleh itu, tidak hairanlah jika kedua-dua perisian ini menjadi pilihan utama responden.

Sementara bagi perisian berbentuk permainan dan klip video mencatatkan jumlah responden yang agak rendah. Responden yang memilih perisian permainan cuma 7.7%, manakala yang memilih perisian klip video hanyalah 2.6% daripada jumlah keseluruhan. Kekurangan responden memilih perisian ini sebagai pilihan utama kerana mungkin beranggapan perisian ini kurang sesuai untuk digunakan oleh pelajar di pusat pengajian tinggi dan mungkin boleh melalaikan pengajian mereka terutama perisian permainan. Bagi perisian pendidikan pula, ia tidak mencatatkan sebarang pilihan daripada responden. Ini mungkin responden merasakan perisian pendidikan hanyalah untuk kegunaan pelajar sekolah menengah dan rendah serta guru. Keadaan ini menyebabkan mereka kurang untuk membelinya apatah lagi menggunakannya.

Di sini dapatlah dirumuskan bahawa perisian komputer dan perisian lagu menjadi pilihan utama responden berbanding perisian-perisian lain. Ini kerana kegunaannya yang lebih popular dan penting menjadikan responden lebih tertumpu dalam aktiviti pembelian dan penggunaannya.

Rajah 4.7: Peratus Perbandingan Jenis-jenis Perisian yang Kerap Dibeli dan Digunakan oleh Responden UUM dan UM

Terdapat beberapa pilihan perisian yang diberikan kepada responden untuk ditentukan keutamaan pilihannya. Penentuan pilihan terhadap perisian akan menggambarkan tahap kegemaran responden terhadap perisian tersebut.

Perisian program komputer merupakan salah satu daripada perisian komputer yang sering dicetak rompak oleh pengusaha cetak rompak. Dalam kajian penulis berhubung perisian ini mendapati perisian program komputer cetak rompak mendapat sambutan yang menggalakkan daripada responden. Jadual 4.11 menunjukkan tentang pilihan responden terhadap perisian program komputer. Sebanyak 70 orang atau 47.7% daripada jumlah keseluruhan responden memilih perisian program komputer sebagai pilihan utama mereka. Daripada jumlah tersebut, sebanyak 50.0% atau 39 orang datangnya daripada responden UM manakala responden UUM pula sebanyak 45.4% atau seramai

35 orang. Manakala sebagai pilihan kedua pula, perisian program komputer mencatatkan jumlah sebanyak 26.5% atau 41 orang daripada jumlah keseluruhan responden dengan UUM sebanyak 17 orang dan UM seramai 24 orang atau 30.7%. Sebagai pilihan ketiga pula, perisian program komputer mencatatkan bilangan sejumlah 12.3% daripada jumlah keseluruhan. Begitu juga dengan pilihan keempat sebanyak 9.7% manakala sebanyak 3.9% sebagai pilihan kelima.

Jadual 4.11: Pilihan Responden Terhadap Program Komputer

Pilihan Perisian	Pilihan Pertama	%	Pilihan Kedua	%	Pilihan Ketiga	%	Pilihan Keempat	%	Pilihan Kelima	%	Jumlah
UUM	35	45.4	17	22.1	11	14.3	10	13.0	4	5.2	77
UM	39	50.0	24	30.7	8	10.3	5	6.4	2	2.6	78
Jumlah	74	47.7	41	26.5	19	12.3	15	9.7	6	3.9	155

Perisian lagu juga turut tidak ketinggalan dari segi sambutannya daripada responden. Perisian lagu dikenalpasti antara perisian yang sering dicetakrompak. Ini kerana pasaran terhadap perisian ini begitu menggalakkan. Jadual 4.12 ialah mengenai perisian lagu (MP3) yang akan menerangkan jumlah responden dan peratusannya bagi setiap pilihan dari satu hingga lima. Bagi yang memilih perisian lagu, terdapat sebanyak 38.1% atau 59 orang responden yang berbuat demikian dengan pecahan responden UUM sejumlah 42.8%, manakala UM pula sebanyak 33.3%. Perisian lagu yang dijadikan sebagai pilihan kedua responden pula mencatatkan jumlah sebanyak 34.8% atau 54 orang

kesemuanya. UUM merekodkan jumlah responden 28 orang atau 36.4% sementara UM pula sejumlah 33.3% atau 26 orang sama dengan jumlah pilihan pertama.

Jadual 4.12: Pilihan Responden Terhadap Perisian Lagu

Pilihan Perisian	Pilihan Pertama	%	Pilihan Kedua	%	Pilihan Ketiga	%	Pilihan Keempat	%	Pilihan Kelima	%	Jum
UUM	33	42.8	28	36.4	10	13.0	6	7.8	-	-	77
UM	26	33.3	26	33.3	22	28.2	4	5.2	-	-	78
Jumlah	59	38.1	54	34.8	32	20.6	10	6.5	-	-	155

Pilihan ketiga menunjukkan sedikit perbezaan antara responden UUM dengan UM. Jumlah keseluruhan responden yang memilih perisian lagu sebagai pilihan ketiga ialah sebanyak 20.6% atau 32 orang. Perbezaan sebanyak 12 orang responden didapati antara responden UUM sebanyak 10 orang dengan UM seramai 22 orang. Bagi penentuan perisian lagu sebagai pilihan keempat, didapati sebanyak 6.5% daripada jumlah keseluruhan responden yang memilihnya. Manakala tidak terdapat responden yang memilih perisian lagu sebagai pilihan kelima mereka. Ini mungkin kerana ia lebih popular berbanding dengan perisian-perisian lain menjadikan ia pilihan utama responden.

Jadual 4.13: Pilihan Responden Terhadap Perisian Pendidikan

Pilihan Perisian	Pilihan Pertama	%	Pilihan Kedua	%	Pilihan Ketiga	%	Pilihan Keempat	%	Pilihan Kelima	%	Jumlah
UUM	2	2.6	10	13.0	14	18.2	25	32.5	26	33.7	77
UM	—	—	3	3.9	9	11.5	23	29.5	43	55.1	78
Jumlah	2	1.3	13	8.4	23	14.8	48	31.0	69	44.5	155

Jadual di atas menerangkan secara terperinci mengenai pemilihan responden terhadap perisian pendidikan. Hasil kajian data menunjukkan pengurangan jumlah responden yang ketara yang mana pada petak pilihan pertama hanya mencatatkan 1.3% sahaja daripada jumlah keseluruhan. Daripada jumlah itu, hanya UUM yang mencatatkan bilangan responden iaitu dua orang atau 2.6% manakala responden UM pula tidak mencatatkan apa-apa bilangan. Manakala pemilihan perisian pendidikan sebagai pilihan kedua turut mencatatkan jumlah yang sedikit iaitu sebanyak 8.4% daripada jumlah keseluruhan. Pada pilihan ketiga pula, ia menunjukkan sedikit peningkatan iaitu sebanyak 14.8% daripada jumlah keseluruhan responden dengan UUM sebanyak 18.2% manakala UM sebanyak 11.5%. Namun begitu, pada petak pilihan keempat dan kelima, perisian pendidikan mencatatkan bilangan yang tinggi. Ini mungkin perisian pendidikan kurang digunakan dalam pengajian mereka di dewan kuliah menyebabkan mereka meletakkan perisian pendidikan di kedudukan tempat keempat dan kelima dengan masing-masing mencatatkan bilangan sebanyak 31.0% dan 44.5% daripada jumlah keseluruhan responden.

Jadual 4.14 di bawah menjelaskan tentang pemilihan responden terhadap perisian permainan. Peratus tertinggi dicatat pada petak pilihan ketiga dengan 32.9% atau 51 orang daripada jumlah keseluruhan. Responden UUM yang terlibat ialah sebanyak 28 orang atau 36.4%, manakala responden UM pula sejumlah 23 orang atau 29.5%. Peratusan kedua tertinggi dicatatkan pada petak pilihan keempat dengan jumlah sebanyak 21.3% atau 33 orang responden secara keseluruhan.

Pilihan kedua pula mencatatkan bilangan sebanyak 18.7% dan menjadi pilihan ketiga tertinggi dengan jumlah responden yang terlibat sebanyak 29 orang. Ini diikuti dengan pilihan kelima dengan jumlah peratus sebanyak 16.1% atau 25 orang responden. Manakala pilihan menjadi pilihan yang paling sedikit dengan catatan jumlah sebanyak 11.0% atau 17 orang daripada jumlah keseluruhan responden. Pilihan mencatatkan jumlah peratus yang sedikit mungkin kerana perisian permainan kurang diminati oleh mereka terutama oleh responden perempuan.

Jadual 4.14: Pilihan Responden Terhadap Perisian Permainan

Pilihan Perisian	Pilihan Pertama	%	Pilihan Kedua	%	Pilihan Ketiga	%	Pilihan Keempat	%	Pilihan Kelima	%	Jumlah
UUM	6	7.8	12	15.6	28	36.4	15	19.5	16	20.7	77
UM	11	14.1	17	21.8	23	29.5	18	23.1	9	11.5	78
Jumlah	17	11.0	29	18.7	51	32.9	33	21.3	25	16.1	155

Walaupun perisian klip video agak kurang mendapat sambutan daripada responden, namun ia tidak terkecuali daripada menjadi bahan yang dicetak rompak. Jadual 4.15 menunjukkan mengenai pilihan responden terhadap perisian klip video (MP4). Didapati hanya tiga orang atau 1.9% sahaja yang meletakkannya sebagai pilihan pertama. Manakala jumlah responden yang memilih perisian klip video sebagai pilihan kedua ialah sebanyak 12.3% atau 19 orang daripada jumlah keseluruhan.

Jadual 4.15: Pilihan Responden Terhadap Perisian Klip Video (MP4)

Pilihan Perisian	Pilihan Pertama	%	Pilihan Kedua	%	Pilihan Ketiga	%	Pilihan Keempat	%	Pilihan Kelima	%	Jumlah
UUM	1	1.3	11	14.3	13	16.9	21	27.3	31	40.2	77
UM	2	2.6	8	10.3	17	21.8	27	34.6	24	30.7	78
Jumlah	3	1.9	19	12.3	30	19.4	48	31.0	55	35.5	155

Pada petak pilihan ketiga, terdapat seramai 48 orang atau sebanyak 19.4% responden yang meletakkan perisian klip video di kedudukan tersebut dengan responden daripada UUM sebanyak 16.9 manakala UM sejumlah 21.8%. Pada petak pilihan keempat dan kelima pula, jumlah bilangan responden yang memilih pada kedudukan tersebut ialah sebanyak 31.0% bagi pilihan keempat dan 35.5% bagi pilihan kelima. Perisian klip video juga kurang diminati oleh kebanyakan responden seperti mana perisian pendidikan dan perisian permainan. Ini menyebabkan mereka tidak meletakkan perisian tersebut pada kedudukan teratas pilihan mereka.

Di sini dapat dirumuskan bahawa perisian program komputer dan perisian lagu adalah antara yang mencatatkan bilangan pilihan pertama yang tinggi dengan tiga jenis perisian lagi. Ini kerana perisian program komputer begitu penting dalam bidang pengajian responden terutama dalam bidang IT. Ini menyebabkan mereka lebih tertumpu untuk membelinya berbanding dengan perisian yang lain. Bagi perisian lagu pula, kebanyakan responden memilihnya sebagai pilihan pertama dan kedua kerana perisian tersebut cukup popular di kalangan pelajar sebagai bahan hiburan semasa menggunakan komputer misalnya semasa proses penaipan kertas kerja. Ia boleh dijadikan sebagai bahan hiburan untuk menghilangkan kebosanan. Perisian lagu biasanya mengandungi lagu-lagu yang terkini dan popular daripada artis-artis dalam dan luar negeri. Dengan ini, pemilihan utama responden terhadap perisian tersebut tidak mendatangkan tanda tanya.

Jadual 4.16: Sumber Perolehan Perisian Komputer Cetak Rompak oleh Responden

Sumber	Kedai Komputer	%	Pasar Malam	%	Pusat Membeli-belah	%	Cyber Cafe	%	Jumlah
UUM	14	18.2	21	27.3	38	49.3	4	5.2	77
UM	17	21.8	33	42.3	27	34.6	1	1.3	78
Jumlah	31	20.0	54	34.8	65	41.9	5	3.2	155

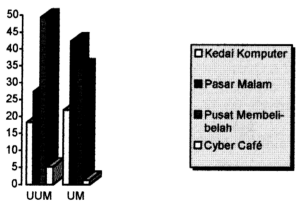
Jadual 4.16 menunjukkan sumber perolehan perisian komputer cetak rompak oleh responden. Hasil soal selidik dan analisis data yang dibuat didapati 41.9% atau 65 orang daripada jumlah keseluruhan responden telah mendapatkan perisian komputer tersebut dari pusat membeli-belah. Responden UUM mencatatkan bilangan hampir 50% daripada jumlah keseluruhan respondennya yang menjadikan pusat membeli-belah sebagai sumber utama mereka mendapatkan perisian komputer cetak rompak. Manakala UM pula mencatatkan bilangan sebanyak 34.6% daripada jumlah respondennya yang turut berbuat demikian. Kebanyakan responden memilih pusat membeli-belah sebagai sumber perolehan mereka kerana di tempat tersebut menyediakan banyak ruang perniagaan yang menawarkan pelbagai jenis perisian dengan kadar harga yang murah. Ini mendorong responden menjadikan pusat membeli-belah sebagai sumber utama mereka mendapatkan perisian komputer cetak rompak.

Pasar malam juga turut menjadi sebahagian sumber utama responden mendapatkan perisian komputer cetak rompak. Ini dapat dibuktikan apabila hampir 34.8% atau 54 orang responden yang berbuat demikian. Responden UUM mencatatkan bilangan pembeli seramai 21 orang atau 27.3% manakala UM pula sebanyak 42.3% atau 33 orang responden. Responden memilih pasar malam sebagai tempat pembelian perisian kerana mungkin tidak mahu bersusah payah keluar ke bandar semata-mata mahu mendapatkan perisian, sedangkan ia ada terjual di pasar malam berdekatan dengan kediaman mereka. Dengan ini,

penjualan perisian komputer cetak rompak di pasar-pasar malam banyak memberikan kemudahan kepada responden yang tidak berkesempatan untuk keluar ke pusat membeli-belah.

Tidak terkecuali, kedai komputer turut menjadi sumber perolehan perisian oleh responden. Dari soal selidik yang dibuat mendapati hampir 20.0% responden yang terlibat dengan sumber tersebut dengan pecahan pembeli sebanyak 31 orang daripada jumlah responden keseluruhan. UUM mencatatkan jumlah responden sebanyak 14 orang atau 18.2% manakala UM pula sebanyak 21.8% atau seramai 17 orang responden yang terlibat.

Rajah4.8: Peratusan Sumber Perolehan Perisian

Selain itu, Cyber café juga menjadi antara sumber perolehan perisian oleh responden. Namun, bilangan responden yang berbuat demikian hanyalah sedikit sahaja. Ini mungkin kerana kebanyakan responden tidak mengetahui bahawa cyber café turut membekalkan perisian komputer cetak rompak. Ia juga mungkin

disebabkan perisian tersebut dijual secara sembunyi kerana menyedari ia adalah salah di sisi undang-undang. Justeru, tidak hairanlah jika jumlah responden yang menjadikan cyber café sebagai sumber perolehan perisian komputer cetak rompak hanyalah mencatatkan jumlah yang kecil.

Setiap pengguna yang menggunakan sesuatu barangan atau perkhidmatan semestinya mempunyai citarasa tersendiri. Ia mempunyai perbezaan dari segi kepuasan yang dicapai oleh pengguna tersebut. Begitu juga dengan kepuasan responden yang menggunakan barangan cetak rompak. Dalam kajian penulis didapati kepuasan yang dicapai oleh setiap responden adalah berbeza.

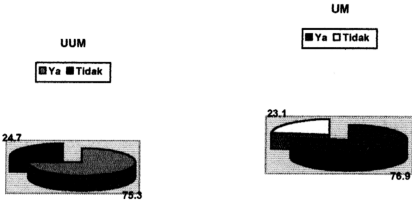
Jadual 4.17 menunjukkan pecahan penerimaan responden terhadap kualiti perisian komputer cetak rompak. Daripada analisis data responden mendapati 76.1% atau 118 orang responden berpuashati dengan kualiti perisian yang disajikan. Sebanyak 58 orang pelajar UUM atau 75.3% daripada jumlah respondennya berpuashati dengan kualiti perisian tersebut manakala sebanyak 76.9% daripada jumlah responden UM pula turut berpuashati dengan kualiti perisian komputer cetak rompak. Mereka merasakan demikian kerana mendapati kualiti perisian tersebut tidak banyak berbeza dengan perisian yang tulen. Jika ada kekurangan pun, ia dapat diterima kerana memadai dengan nilai harga perisian tersebut.

Jadual 4.17: Kepuasan Penerimaan Terhadap Perisian Komputer Cetak Rompak

Penerimaan	Ya	%	Tidak	%	Jumlah
UUM	58	75.3	19	24.7	77
UM	60	76.9	18	23.1	78
Jumlah	118	76.1	37	23.9	155

Manakala bilangan mereka yang tidak berpuashati dengan kualiti perisian komputer cetak rompak ialah sebanyak 23.9% atau sejumlah 37 orang daripada jumlah keseluruhan responden. Jumlah responden tersebut dibahagikan kepada dua, iaitu responden UUM sebanyak 24.7% manakala responden daripada UM pula sebanyak 23.1%. Mereka tidak berpuashati dengan kualiti perisian tersebut mungkin disebabkan mereka tidak dapat menggunakan langsung perisian yang dibeli. Selain itu, mungkin juga terdapat gangguan teknikal semasa proses memasukkan program dalam perisian tersebut ke dalam komputer mereka. Ini menyebabkan mereka hilang kepercayaan terhadap kualiti yang disajikan dalam perisian.

Rajah 4.9: Perbandingan Antara Responden yang Berpuashati dan Tidak Berpuashati terhadap Kualiti Perisian Komputer Cetak rompak

Penerimaan responden terhadap kualiti perisian komputer cetak rompak mempunyai tahap-tahap kepuasan yang tersendiri. Tahap-tahap kepuasan bergantung kepada sejauhmana penerimaan responden terhadap kualiti yang disajikan oleh barangan tersebut.

Sementara jadual 4.18 di bawah menerangkan tentang tahap penerimaan responden terhadap kualiti perisian komputer cetak rompak yang digunakan. Didapati bahawa tahap memuaskan mencatatkan bilangan responden yang terbanyak dengan 59 orang atau 38.1% daripada jumlah keseluruhan responden. UM merekodkan jumlah responden yang lebih tinggi berbanding responden UUM dengan 42.3% atau 33 orang sedangkan UUM mencatatkan bilangan sebanyak 26 orang atau 33.8%.

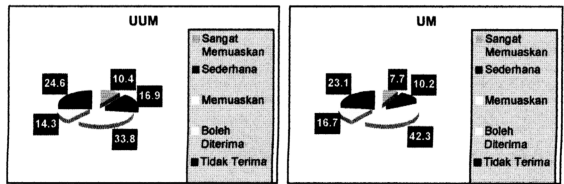

Jadual 4.18: Tahap Penerimaan Terhadap Kualiti Perisian Komputer Cetak Rompok

Tahap	Sangat Memuaskan	%	Sederhana	%	Memuaskan	%	Boleh Terima	%	Tidak Puaskan	%	Jum
UUM	8	10.4	13	16.9	26	33.8	11	14.3	19	24.7	77
UM	6	7.7	8	10.2	33	42.3	13	16.7	18	23.1	78
Jumlah	14	9.0	21	13.5	59	38.1	24	15.5	37	13.9	155

Sejumlah 15.5% atau 24 orang responden yang memilih tahap boleh diterima terhadap kualiti perisian yang digunakan dengan UUM mencatatkan bilangan sebanyak 14.3% atau 11 orang manakala UM pula sejumlah 16.7% atau 13 orang responden. Ini diikuti dengan tahap sederhana yang dipilih oleh responden sebanyak 13.5% atau 21 orang daripada jumlah responden keseluruhan. Manakala tahap sangat memuaskan hanyalah mencatatkan bilangan sebanyak 9.0% atau 14 orang responden. Dengan UUM sebanyak 10.4% di samping responden UM mencatat bilangan sekadar 7.7% sahaja.

Rajah 4.10: Perbandingan Tahap Kepuasan Antara Responden UUM dan UM

Jadual 4.19: Sebab-sebab Penerimaan Responden terhadap Perisian Cetak Rompak

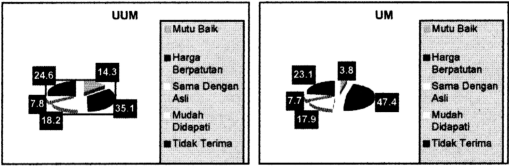
Sebab-sebab	Mutu yang baik	%	Harga berpatutan	%	Sama dengan yg asli	%	Mudah didapati	%	Tidak terima	%	Jum
UUM	11	14.3	27	35.1	14	18.2	6	7.8	19	24.6	77
UM	3	3.8	37	47.4	14	17.9	6	7.7	18	23.1	78
Jumlah	14	9.0	64	41.3	28	18.1	12	7.7	37	23.9	155

Jadual 4.19 menerangkan beberapa sebab yang mendorong responden berpuashati dengan perisian komputer cetak rompak. Mereka mempunyai alasan tersendiri berhubung pendirian mereka terhadap penerimaan tersebut. Didapati hampir 41.3% responden berpuashati dengan perisian komputer cetak rompak dengan alasan harga yang berpatutan. Responden UUM mencatatkan jumlah sebanyak 35.1% manakala responden UM pula sebanyak 47.4%. Keadaan ini menunjukkan bahawa harga yang murah dan berpatutan telah mendorong responden mendapatkan perisian yang cetak rompak memandangkan harga perisian tulen terlalu tinggi. Bagi responden yang berpuashati dengan perisian cetak rompak, dicatatkan sebanyak 18.1% responden keseluruhan yang telah berbuat demikian. Responden UUM yang terbabit ialah sebanyak 18.2% manakala UM pula sejumlah 17.9%. Alasan utama mereka berpuashati dengan perisian cetak rompak ialah kualiti yang disajikan dalam perisian tersebut hampir sama dengan perisian tulen. Jika terdapat perbezaan pun, ia tidak begitu ketara. Persamaan lain yang mungkin terdapat pada perisian tersebut ialah rekabentuk,

menu program dan corak muka depan pada perisian yang mempunyai persamaan dengan perisian tulen.

Mutu yang baik juga mendorong responden yang menggunakannya berasa berpuashati dengan perisian cetak rompak. Daripada sejumlah 9.0% jumlah keseluruhan responden berbuat demikian, sebanyak 14.3% datangnya daripada responden UUM manakala UM mencatatkan bilangan sebanyak 3.8%. Mereka menyatakan perisian cetak rompak turut mempunyai mutu yang baik kerana responden tidak menghadapi banyak masalah semasa penggunaannya malah mutu yang disajikan hampir sama dengan perisian yang tulen. Perisian cetak rompak boleh didapati di mana-mana dan cara pembeliannya juga mudah tanpa perlu mendaftar kod perisian yang dibeli. Ia berbeza dengan perisian tulen yang perlu didaftarkan dan hanya dijual di kedai komputer atau pusat membeli-belah. Dalam soal selidik ini, mendapati sebanyak 7.7% daripada jumlah keseluruhan responden yang berpuashati atas sebab tersebut. Manakala sebanyak 23.9% responden pula yang tidak berpuashati.

Rajah 4.11: Perbandingan Sebab-sebab Berpuashati antara Responden UUM dan UM

Jadual 4.20: Tahap Ketidakpuasan Hati Responden Terhadap Perisian Cetak Rompak

Tahap	Sangat Tidak Puashati	%	Sederhana	%	Tidak Puashati	%	Tidak Dapat Diterima	%	Puas-hati	%	Jum
UUM	—	—	8	10.4	10	13.0	1	1.3	58	75.3	77
UM	—	—	12	15.4	5	6.4	1	1.3	60	76.9	78
Jumlah	—	—	20	12.9	15	9.7	2	1.3	118	76.1	155

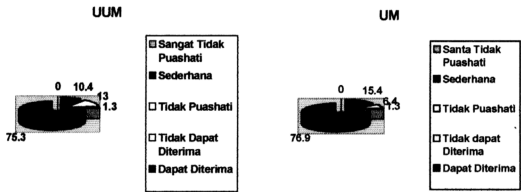
Jadual di atas menunjukkan tahap ketidakpuasan hati responden terhadap perisian komputer cetak rompak. Jadual dibahagi kepada beberapa tahap seperti dalam jadual di atas. Daripada jumlah 23.9% responden keseluruhan yang tidak berpuashati, 12.9% atau 20 orang responden memilih tahap sederhana sahaja bagi ketidakpuasan hati mereka. 15.4% datangnya daripada responden UM manakala responden UUM mencatat bilangan sebanyak 10.4%. Mereka memilih tahap sederhana mungkin merasakan kualiti perisian cetak rompak tidaklah terlalu buruk dan masih mampu memberikan kebaikan kepada penggunaanya.

Sementara itu, sebanyak 9.7% daripada keseluruhan responden memilih tahap sedikit tidak puashati terhadap perisian komputer cetak rompak dengan responden UUM sebanyak 13.0% dengan diikuti responden UM sebanyak 6.4%. Mereka hanya mempunyai sedikit sahaja rasa tidak puashati terhadap perisian cetak rompak mungkin disebabkan terdapat sedikit kerosakan pada CD atau

perisian tersebut tidak mengandungi program lengkap seperti mana yang ditawarkan pada kulit depan perisian.

Selain itu, hanya terdapat 1.3% atau dua orang responden kesemuanya yang tidak dapat terima perisian komputer cetak rompak dengan responden UUM sejumlah 1.3% dan UM juga 1.3%. Manakala tidak terdapat responden yang mempunyai tahap sangat tidak puashati terhadap perisian komputer cetak rompak. Ini mungkin mereka beranggapan kualiti perisian cetak rompak tidaklah seteruk yang disangka.

Rajah 4.12: Perbandingan Tahap Ketidakpuasan Hati Antara Responden UUM Dan UM

Terdapat beberapa sebab mengapa terdapat responden yang tidak berpuashati dengan kualiti perisian komputer cetak rompak. Antaranya ialah perisian cetak rompak tiada jaminan, tidak tahan lama, mempunyai ilustrasi kabur serta terdapat penipuan terhadap isi kandungan dalam perisian tersebut.

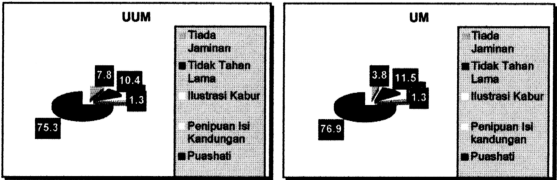
Jadual 4.21 menjelaskan beberapa sebab mengapa terdapat responden yang tidak berpuashati terhadap perisian komputer cetak rompak. Daripada analisis yang dibuat menunjukkan terdapat sebanyak 11.0% atau 17 orang daripada jumlah keseluruhan responden tidak berpuashati dengan alasan perisian cetak rompak tidak tahan lama berbanding perisian tulen. Daripada jumlah itu, UUM mencatat sebanyak 10.4% manakala UM pula sebanyak 11.5%. Mereka beralasan perisian cetak rompak tidak tahan lama mungkin kerana ia mudah terdedah kepada kerosakan.

Manakala responden yang tidak berpuashati dengan alasan tiada jaminan mempunyai persamaan peratusan dengan responden yang beralasan ilustrasi kabur, iaitu masing-masing dengan 5.8%. Responden UUM mencatatkan peratusan sebanyak 7.8%, manakala UM sebanyak 3.8% bagi alasan tiada jaminan. Ini memang terbukti bahawa perisian komputer yang dicetak rompak tidak mempunyai jaminan untuk penukaran semula sekiranya berlaku sebarang kerosakan. Ini bermakan pengguna yang membelinya akan menanggung risiko kerugian. Bagi alasan perisian mempunyai ilustrasi kabur, terdapat sebanyak 5.2% responden UUM manakala responden UM pula sebanyak 6.4%. Ilustrasi kabur yang berlaku ini mungkin disebabkan perisian cetak rompak melalui proses penyalinan yang banyak. Ini menyebabkan sesetengah ilustrasi yang dihasilkan oleh perisian tersebut tidak begitu terang.

Jadual 4.21: Sebab-sebab Tidak Puashati Responden terhadap Perisian Cetak Rompok

Sebab	Tiada Jaminan	%	Tidak Tahan Lama	%	Ilustrasi Kabur	%	Penipuan Isi Kandungan	%	Jumlah
UUM	6	7.8	8	10.4	4	5.2	1	1.3	77
UM	3	3.8	9	11.5	5	6.4	1	1.3	78
Jumlah	9	5.8	17	11.0	9	5.8	2	1.3	155

Rajah 4. 13: Perbandingan Sebab-sebab Ketidakpuasan Hati antara Responden Uum dan UM

4.3 Faktor-faktor yang Mendorong Penggunaan dan Pembelian Perisian Komputer Cetak Rompak

Bahagian C ini mengandungi lima soalan yang berkaitan dengan faktor-faktor yang mendorong responden membeli dan menggunakan perisian komputer cetak rompak. Soalan-soalan yang diajukan kepada responden ini akan menghasilkan jawapan dalam membantu penulis memperkemaskan lagi hasil kajian. Ia juga dapat membantu penulis lain menelusuri dengan lebih mendalam tentang tajuk kajian ini pada masa-masa akan datang.

Terdapat beberapa faktor yang mungkin telah mendorong responden membeli perisian komputer cetak rompak. Faktor-faktor tersebut ialah harga yang murah, mudah diperolehi, kualiti setanding dengan asli serta pilihan yang pelbagai. Setiap responden juga mungkin berbeza faktor yang mendorong pembelian mereka.

Harga murah yang ditawarkan terhadap sesuatu barangan atau perkhidmatan semestinya akan menarik perhatian pengguna untuk mendapatkannya. Harga murah yang ditawarkan juga akan dapat menjimatkan perbelanjaan yang sepatutnya dikeluarkan. Begitu juga dengan perisian komputer cetak rompak yang dijual pada harga yang murah menyebabkan perisian cetak rompak terus mendapat sambutan daripada pengguna.

Jadual 4.22: Faktor Harga Murah yang Mendorong Pembelian Responden

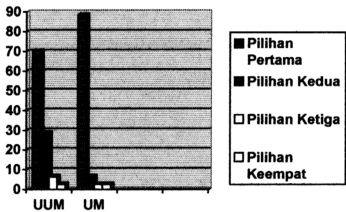
Pilihan	Pilihan Pertama	%	Pilihan Kedua	%	Pilihan Ketiga	%	Pilihan Keempat	%	Jumlah
UUM	54	70.1	16	20.8	5	6.5	2	2.6	77
UM	69	88.4	5	6.4	2	2.6	2	2.6	78
Jumlah	123	79.4	21	13.5	7	4.5	4	2.6	155

Jadual 4.22 di atas menunjukkan pilihan-pilihan yang diberikan responden terhadap faktor harga murah yang dikatakan mendorong atau mempengaruhi pembelian dan penggunaan perisian komputer cetak rompak di kalangan responden. Hampir 80% atau 123 orang responden keseluruhan yang membuat pilihan pertama terhadap faktor ini dengan UUM mencatat bilangan responden sebanyak 70.1%, manakala UM pula sebanyak 88.4%. Ramai responden yang membuat pilihan pertama ini mungkin kerana harga perisian yang ditawarkan sememangnya murah dan mampu dibeli oleh responden berbanding harga perisian tulen yang sepuluh kali ganda lebih mahal daripada harga perisian cetak rompak.

Sementara itu, jumlah responden yang membuat pilihan kedua terhadap faktor harga murah ini ialah sebanyak 13.5% atau 21 orang responden daripada jumlah keseluruhan. Sebanyak 20.8% atau 16 orang responden dicatat oleh UUM manakala responden UM pula sejumlah 6.4% atau lima orang responden sahaja. Responden yang memilih pilihan ketiga pula berjumlah sebanyak 4.5% atau 7 orang daripada jumlah keseluruhan. Pilihan keempat pula mencatatkan

peratusan sebanyak 2.6% bagi setiap responden dengan peratusan keseluruhan juga sebanyak 2.6%. Pilihan kedua, ketiga dan keempat mencatatkan bilangan responden yang rendah kerana kebanyakan responden lebih tertumpu untuk memilih faktor murah sebagai pilihan pertama.

Rajah 4.14: Perbandingan Tahap Pilihan Responden UUM dan UM Terhadap Faktor Harga Murah

Selain daripada faktor harga murah, perisian komputer cetak rompak yang mudah diperolehi juga turut mendorong perkembangan kegiatan haram ini. Perisian cetak rompak kini mudah diperolehi sama ada di pasaran gelap ataupun di pasaran terbuka. Jadual di atas menunjukkan pilihan-pilihan responden terhadap faktor perisian mudah diperolehi. Bilangan tertinggi terletak pada pilihan kedua dengan 50.3% atau 78 orang responden. Responden UM mencatatkan peratusan lebih tinggi berbanding UUM, iaitu 56.4% – 44.1%. Pilihan ketiga pula menduduki kedudukan kedua tertinggi dengan jumlah peratus keseluruhan sebanyak 28.4% atau 44 orang responden. Pada pilihan ini, bilangan responden

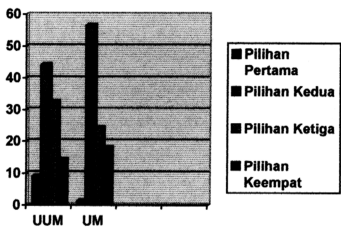
UUM pula mengatasi UM iaitu 32.5% jumlah bagi responden UUM, manakala UM sebanyak 24.3%.

Selain itu, pilihan keempat pula mencatatkan bilangan sebanyak 16.1% dengan responden UUM sebanyak 14.3%, manakala UM sebanyak 18.0%. Sementara itu, pilihan pertama hanya mencatatkan jumlah sebanyak 5.2% dan merupakan peratusan terendah. Di sini dapat dirumuskan bahawa kebanyakan pilihan responden tertumpu pada pilihan kedua dengan hampir 50% responden keseluruhan yang berbuat demikian. Ini kerana mereka melihat faktor tidak begitu mendorong pemilihan utama mereka berbanding dengan faktor harga murah.

Jadual 4.23: Faktor Mudah Diperolehi Mendorong Pembelian Responden

Pilihan	Pilihan Pertama	%	Pilihan Kedua	%	Pilihan Ketiga	%	Pilihan Keempat	%	Jumlah
UUM	7	9.1	34	44.1	25	32.5	11	14.3	77
UM	1	1.3	44	56.4	19	24.3	14	18.0	78
Jumlah	8	5.2	78	50.3	34	28.4	25	16.1	155

Rajah 4.15: Perbandingan Tahap Pilihan Responden UUM dan UM Terhadap Faktor Mudah Diperolehi

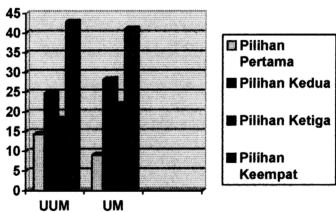
Jadual 4.24: Faktor Kualiti Setanding dengan Asli Mendorong Pembelian Responden

Pilihan	Pilihan Pertama	%	Pilihan Kedua	%	Pilihan Ketiga	%	Pilihan Keempat	%	Jumlah
UUM	11	14.3	19	24.7	14	18.2	33	42.8	77
UM	7	9.0	22	28.2	17	21.8	32	41.0	78
Jumlah	18	11.6	41	26.5	31	20.0	65	41.9	155

Jadual 4.24 menunjukkan peratusan bagi setiap pilihan yang dibuat oleh responden terhadap faktor kualiti perisian cetak rompak setanding dengan perisian tulen. Pada faktor ini didapati kebanyakan responden memilihnya sebagai pilihan keempat iaitu sebanyak 41.9% dengan responden UUM sebanyak 42.8% sementara responden UM pula sejumlah 41.0%. Jumlah responden yang ramai pada pilihan ini kerana faktor ini tidak begitu ketara mendorong pembelian mereka berbanding dua faktor terdahulu.

Manakala pilihan pertama hanya mencatatkan jumlah peratusan yang agak rendah dengan 11.6% daripada jumlah keseluruhan. Responden UUM mencatat bilangan sebanyak14.3% berbanding responden UM sebanyak 9.0%. Sementara itu, sebanyak 26.5% pula dicatatkan pada kotak pilihan ketiga dengan peratus sebanyak 26.5% dan merupakan peratus kedua tertinggi selepas pilihan keempat. Selain itu, pilihan ketiga pula mencatatkan bilangan sejumlah 20.0% dengan responden UUM sebanyak 18.2%, manakala responden UM sebanyak 21.8%. Daripada analisis ini mendapati kebanyakan pilihan responden lebih tertumpu pada pilihan kedua, ketiga dan keempat. Ini kerana faktor kualiti perisian cetak rompak setanding dengan kualiti perisian tulen tidak begitu mempengaruhi mereka meletakkannya sebagai pilihan pertama.

Rajah 4.16: Perbandingan tahap pilihan Responden UUM dan UM Terhadap Faktor Kualiti Sama dengan Asli

Pilihan yang banyak terhadap perisian komputer cetak rompak juga didapati membantu kegiatan haram ini terus berkembang. Kepelbagaian jenis perisian cetak rompak memudahkan pengguna membuat pilihan. Perisian komputer cetak rompak tidak hanya terhad kepada beberapa jenis sahaja. Ini menjadikan pengguna dapat mencapai kepuasan membeli kerana perisian cetak rompak juga turut menyamai jenis yang ada perisian tulen.

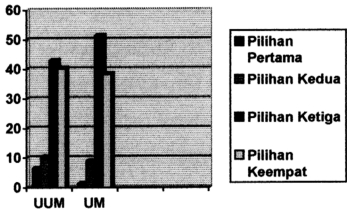
Jadual 4.25: Faktor Pilihan yang Banyak Mempengaruhi Pembelian Responden

Pilihan	Pilihan Pertama	%	Pilihan Kedua	%	Pilihan Ketiga	%	Pilihan Keempat	%	Jumlah
UUM	5	6.5	8	10.4	33	42.9	31	40.2	77
UM	1	1.3	7	9.0	40	51.3	30	38.4	78
Jumlah	6	3.9	15	9.7	73	47.1	61	39.4	155

Jadual di atas menerangkan bilangan responden dalam setiap pilihan berhubung dengan faktor yang banyak mempengaruhi pembelian responden. Analisis yang dibuat menunjukkan hampir 87% responden keseluruhan memilih pilihan ketiga dan keempat sebagai pilihan utama mereka berhubung dengan faktor ini. Pilihan ketiga mencatatkan bilangan tertinggi dengan 47.1% dan diikuti dengan pilihan keempat sebanyak 39.4%. Bagi pilihan ketiga, kadar responden UUM adalah sebanyak 42.9% atau 33 orang manakala responden UM pula berjumlah 51.3% atau 40 orang responden.

Pilihan keempat pula menisbahkan responden UUM sebanyak 42.8% ,manakala UM sebanyak 38.4%. Jumlah nisbah responden antara kedua-dua universiti untuk kedua-dua pilihan juga tidak banyak berbeza. Ini kerana mereka melihat faktor ini bukanlah faktor paling penting dalam mempengaruhi pembelian dan penggunaan perisian cetak rompak tersebut. Manakala jumlah responden yang memilih pilihan pertama hanya 3.9% secara keseluruhan. Nisbah responden UUM sebanyak 6.5% sementara UM sebanyak 1.3% sahaja. Bagi pilihan kedua, didapati sebanyak 9.7% atau 15 orang responden telah terlibat. Responden UUM sebanyak 10.4% diikuti UM sebanyak 9.0%.

Rajah 4.17: Perbandingan Tahap Pilihan Responden UUM dan UM Terhadap Faktor Pilihan yang Banyak.

Jadual di bawah menerangkan tahap-tahap mutu perisian komputer cetak rompak berbanding perisian tulen pada penerimaan responden. Daripada soal selidik yang dijalankan menunjukkan sebanyak 47.7% responden memilih tahap mutu baik pada perisian komputer cetak rompak yang digunakan. Pecahan

responden pula mendapati UUM mencatatkan jumlah responden yang sama dengan responden UM, iaitu seramai 37 orang namun sedikit perbezaan pada jumlah peratusnya. Responden memilih tahap mutu baik kerana merasakan mereka mendapat keselesaan semasa penggunaan perisian cetak rompak malah mutunya hampir sama dengan perisian tulen.

Jadual 4.26: Tahap Mutu Perisian Komputer Cetak Rompak yang Digunakan

Mutu	Sangat Baik	%	Sederhana	%	Baik	%	Kurang Baik	%	Jum
UUM	4	5.2	30	39.0	37	48.0	6	7.8	77
UM	3	3.9	26	33.3	37	47.4	12	15.4	78
Jum	7	4.5	56	36.1	74	47.7	18	11.6	155

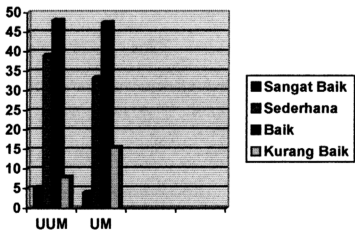
Manakala sebanyak 36.1% atau 56 orang responden keseluruhan yang memilih tahap mutu sederhana. Daripada jumlah tersebut, responden UUM sebanyak 39.0% atau 30 orang sementara UM pula sebanyak 33.3% atau 26 orang responden. Mereka memilih tahap sederhana kerana mendapati terdapat juga kekurangan dalam perisian komputer cetak rompak. Kekurangan tersebut antaranya seperti tidak tahan lama dan ilustrasi kabur. Malah dengan pemilihan tahap mutu sederhana menunjukkan perisian komputer cetak rompak turut mengandungi kekurangan.

Selain itu, bagi tahap mutu kurang baik pula, terdapat seramai 18 orang responden atau 11.6% daripada jumlah keseluruhan. UUM mencatatkan jumlah

responden sebanyak 7.8% atau enam orang, manakala UM pula berjumlah 15.9% atau 12 orang. Pemilihan responden terhadap tahap mutu kurang baik kerana mendapati terdapat kelemahan-kelemahan dalam perisian cetak rompak yang digunakan. Antara kelemahan tersebut seperti ilustrasi yang kurang terang, program yang tidak dapat dimasukkan ke dalam menu utama komputer dan tiada jaminan penukaran terhadap perisian yang dibeli mengalami kerosakan. Bagi tahap mutu sangat baik, hanya terdapat sebanyak 4.5% atau tujuh orang sahaja yang memilih tahap sedemikian. Ini kerana kerana kebanyakan responden lebih cenderung untuk memilih tahap mutu sederhana dan baik terhadap perisian komputer cetak rompak yang digunakan disebabkan sedikit kelemahan-kelemahan yang ada.

Rajah 4.18: Perbandingan Pilihan Tahap Perisian Cetak Rompak oleh Responden UUM dan UM

Penurunan harga perisian tulen kepada harga yang mampu diterima dan dibayar oleh pengguna sememangnya mendapat sokongan yang baik. Ini dapat mengurangkan beban harga yang terpaksa ditanggung oleh pengguna. Namun terdapat juga pengguna yang berkeras tetap akan membeli perisian komputer yang dicetak rompak meskipun harga diturunkan. Keadaan ini dirujuk penulis kepada hasil kajian yang diperolehi.

Jadual 4.27: Jumlah Penerimaan Responden Terhadap Penurunan Harga Perisian Tulen

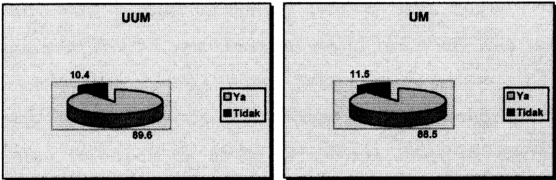
Pembelian	Ya	%	Tidak	%	Jumlah
UUM	69	89.6	8	10.4	77
UM	69	88.5	9	11.5	78
Jumlah	138	89.0	17	1.0	155

Jadual 4.27 menunjukkan nisbah responden yang mahu membeli dan tidak mahu membeli perisian tulen sekiranya harga diturunkan. Daripada analisis soal selidik mendapati hampir 89.0% responden bersetuju untuk membeli perisian tulen sekiranya harga yang sedia ada diturunkan kepada harga yang berpatutan. Ini kerana dengan penurunan harga tersebut, responden yang keseluruhannya pelajar akan mampu untuk membelinya. Daripada jumlah responden yang bersetuju, UUM mencatatkan bilangan sebanyak 89.6% atau 69 orang, manakala responden UM juga mencatatkan bilangan 69 orang tetapi peratusnya ialah sebanyak 88.5%.

Namun terdapat juga di kalangan responden yang tidak bersetuju, iaitu tetap tidak mahu membeli perisian komputer yang tulen biarpun harganya diturunkan. Terdapat sebanyak 11.0% atau 17 orang daripada jumlah keseluruhan responden yang berbuat demikian. Ini disebabkan mereka merasakan mutu perisian komputer cetak rompak tetap setanding dengan perisian komputer tulen.

Daripada analisis yang dibuat jelas menunjukkan bahawa responden sebenarnya begitu berminat untuk membeli perisian komputer yang tulen namun disebabkan harganya yang terlalu tinggi telah mengalihkan citrasi mereka terhadap perisian cetak rompak. Sebaliknya jika harga perisian komputer tulen diturunkan harga, mereka bersedia untuk membuat penukaran perisian daripada cetak rompak kepada tulen.

Rajah 4.19: Perbandingan Responden UUM dan UM yang Membeli dan Tidak Membeli Sekiranya Harga Perisian Tulen Diturunkan

Perisian komputer kini menjadi sumber keperluan pengguna terutama bagi masyarakat yang telah menerima pengaruh teknologi maklumat. Keperluan terhadap perisian komputer sama ada dalam urusan kerja mahupun peribadi menunjukkan bahawa masyarakat hari ini semakin dapat menerima perkembangan teknologi maklumat yang semakin hebat berlangsung di seluruh dunia.

Jadual 4.28: Pendapat Responden Berkenaan Perisian Tulen Merupakan Barang Keperluan

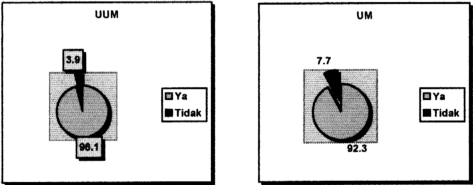
Keperluan	Ya	%	Tidak	%	Jumlah
UUM	74	96.1	3	3.9	77
UM	72	92.3	6	7.7	78
Jumlah	146	94.2	9	5.8	155

Jadual di atas menunjukkan bilangan pendapat responden yang memperakui dan tidak memperakui perisian tulen sebagai barang keperluan mereka. Kajian mendapati sebanyak 146 orang atau 94.2% daripada jumlah keseluruhan responden yang memperakui bahawa perisian tulen merupakan barang keperluan mereka. Daripada jumlah tersebut, sebanyak 96.1% datangnya daripada responden UUM, manakala responden UM pula mencatat bilangan sebanyak 92.3%. Mereka memperakuinya kerana merasakan ia sesuatu keperluan yang semakin penting pada masa sekarang ini ekoran perkembangan pesat era teknologi maklumat. Apatah negara kini sedang

menuju era Koridor Raya Multimedia. Justeru, perisian merupakan keperluan yang tidak dapat diketepikan dalam kehidupan harian responden.

Sebaliknya, terdapat juga di kalangan responden yang tidak memprakui perisian komputer sebagai barang keperluan mereka. Namun jumlah mereka yang berbuat demikian hanyalah sedikit iaitu sebanyak 5.8% atau sembilan orang daripada jumlah responden keseluruhan. Responden UUM mencatat bilangan 3.9%, diikuti UM sejumlah 7.7%. Mereka bersikap tidak memprakui kerana merasakan ia tidaklah begitu penting.

Rajah 4.20: Perbandingan Pendapat Responden UUM dan UM Dari Segi Perakuan Bahawa Perisian Tulen Adalah Barangan Keperluan

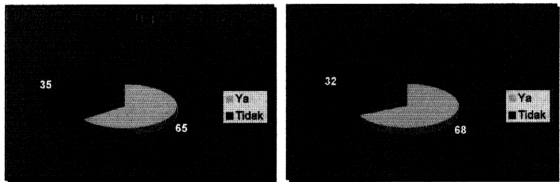
Jadual 4.29: Penawaran Perisian Tulen

Penawaran	Ya	%	Tidak	%	Jumlah
UUM	50	65.0	27	35	77
UM	53	68.0	25	32	78
Jumlah	103	66.5	52	33.5	155

Jadual 4.29 menerangkan tentang bilangan responden yang bersetuju dan tidak bersetuju dengan penawaran perisian tulen dapat memenuhi keperluan pengguna. Didapati sejumlah 66.5% atau 103 orang responden bersetuju bahawa perisian tulen dapat memenuhi keperluan pengguna. Responden UUM yang bersetuju ialah sebanyak 65.0%, diikuti responden UM sebanyak 68.0%. Mereka beralasan sedemikian kerana yakin perisian tulen mampu memberikan kepuasan penggunaan di samping turut mempunyai jaminan mutu daripada pengeluar yang sah.

Manakala terdapat sebanyak 33.5% atau 52 orang daripada jumlah keseluruhan responden yang tidak bersetuju bahawa perisian tulen dapat memenuhi keperluan pengguna. Nisbah responden yang didapati ialah sebanyak 35.0% bagi responden UUM sementara responden UM pula sebanyak 32.0%. Mereka berpendirian sedemikian kerana merasakan perisian komputer cetak rompak tidak terkecuali dalam memberikan kepuasan penggunaan kepada mereka.

Rajah 4.21: Perbandingan Perakuan Antara Responden UUM dan UM
Dari Segi Penawaran Perisian Tulen Dapat Memenuhi
Keperluan Pengguna

4.4 Tahap Kesedaran terhadap Hak Cipta Perisian Tulen di Kalangan Pelajar serta Komen Responden terhadap Kegiatan Cetak Rompak

Bahagian D merupakan bahagian akhir dalam borang soal selidik yang diberikan kepada responden. Bahagian D ini mengandungi lapan soalan termasuk satu soalan yang meminta cadangan responden untuk membanteras kegiatan cetak rompak di Malaysia. Soalan-soalan dalam bahagian ini lebih menjurus untuk mengetahui tahap kesedaran pelajar terhadap hak cipta perisian tulen. Selain itu, responden juga diminta untuk memberikan cadangan berhubung usaha membanteras kegiatan cetak rompak di Malaysia.

Setiap perisian tulen yang diterbitkan mempunyai hak cipta yang terpelihara. Menceroboh hak cipta sesuatu karya tanpa kebenaran boleh disabitkan kesalahan di bawah akta hak cipta 1987. Oleh itu, setiap pengguna

haruslah mempunyai pengetahuan tentang hak cipta sesuatu bahan terbitan atau barangan. Ini kerana dengan ada pengetahuan, hak sesuatu barangan dan hak sebagai pengguna akan dapat dipelihara.

Jadual di atas menunjukkan responden yang tahu dan tidak tahu mengenai hak cipta sesuatu perisian tulen yang diterbitkan. Didapati masih terdapat seorang responden yang tidak mengetahui bahawa penerbitan perisian tulen itu mempunyai hak cipta yang terpelihara. Responden tersebut mungkin tidak begitu mengambil berat tentang hak cipta sesuatu karya, terutama hasil penerbitan yang baru.

Jadual 4.30: Pengetahuan Responden terhadap Hak Cipta Perisian Tulen

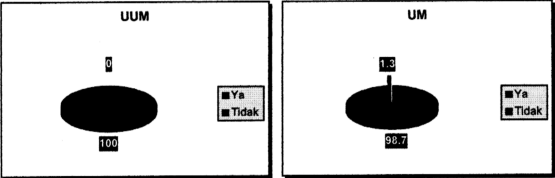
Pengetahuan	Ya	%	Tidak	%	Jumlah
UUM	77	100	–	–	77
UM	77	98.7	1	1.3	78
Jumlah	154	99.4	1	0.6	155

Namun daripada jumlah keseluruhan responden, sebanyak 99.4% atau 154 orang responden yang mengetahui bahawa penerbitan sesuatu perisian tulen itu mempunyai hak cipta yang tersendiri dan tidak boleh diambil begitu sahaja oleh mereka yang tidak berkenaan. Responden UUM berpengetahuan sedemikian ialah sebanyak 100% atau 77 orang, manakala responden UM pula sebanyak 98.7% atau juga 77 orang. Terdapat ramai responden yang

mengetahui bahawa perisian tulen mempunyai hak cipta. Ini kerana mereka agak peka dengan perkembangan semasa dunia penerbitan dan sentiasa mengambil tahu tentang hak cipta sesuatu karya yang diterbitkan. Ini membolehkan sesuatu maklumat terkini akan dapat diketahui oleh mereka.

Rajah 4.22: Perbandingan Pengetahuan Responden Terhadap Hak Cipta Perisian Tulen

Jadual 4.31: Jaminan Keselamatan Hak Cipta Perisian Tulen

Jaminan Hak Cipta	Ya	%	Tidak	%	Jumlah
UUM	42	54.5	35	45.5	77
UM	34	43.6	44	56.4	78
Jumlah	76	49.0	79	51.0	155

Jaminan keselamatan hak cipta perisian tulen kini semakin terancam. Kecanggihan dan kecekapan teknologi mesin penciptaan bahan cetak rompak menjadikan hak cipta perisian tulen sewenang-wenangnya dicerobohi. Jadual di atas menunjukkan bilangan responden yang menyokong dan tidak menyokong dengan pernyataan bahawa hak cipta sesuatu perisian tulen akan selamat dengan adanya akta hak cipta. Setelah dianalisis butiran data jawapan responden mendapati 51.0% atau 79 orang daripada jumlah keseluruhan responden tidak menyokong bahawa akta hak cipta yang ada mampu melindungi hak cipta sesuatu perisian tulen. Sebanyak 45.5% responden UUM yang berpendirian demikian diikuti responden UM sebanyak 56.4%.

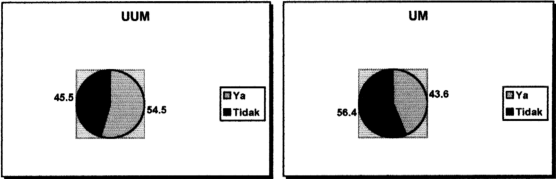
Mereka berpendirian sedemikian kerana melihat kepada perkembangan semasa. Kepadatan kegiatan cetak rompak memungkinkan hak cipta terhadap perisian tulen tidak dapat dipelihara meskipun terdapatnya akta hak cipta yang melindunginya. Ini kerana pengusaha cetak rompak sentiasa mencari jalan terbaik untuk terus mengembangkan kegiatannya seperti menawarkan harga

yang rendah terhadap perisian cetak rompak yang semestinya mampu menarik perhatian pengguna.

Manakala terdapat sebanyak 49.0% atau 76 responden pula yang menyokong pernyataan bahawa akta undang-undang yang ada mampu melindungi hak cipta perisian tulen. Sejumlah 54.5% atau 42 orang responden datangnya daripada UUM sementara sebanyak 43.6% atau 34 orang pula merupakan responden UM yang menyakini akta hak cipta yang ada mampu memelihara sesuatu hak cipta perisian tulen yang diterbitkan. Ini berdasarkan kepada usaha kerajaan yang memperkenalkan akta baru untuk menangani masalah cetak rompak terhadap perisian tulen, iaitu akta cakera optik 2000.

Begitu juga dengan usaha pihak Business Software Alliance (BSA) yang begitu bersungguh-sungguh menjalankan pemeriksaan dan pemantauan terhadap syarikat-syarikat seperti penerbitan, pemiagaan dan sebagainya. Ini bertujuan untuk mengesan mereka yang menggunakan perisian cetak rompak. Justeru, keyakinan tetap tinggi di kalangan responden terhadap usaha kerajaan walaupun kegiatan cetak rompak semakin berkembang.

Rajah 4.23: Perbandingan Pendapat antara Responden UUM dan UM Sama Ada Perisian Tulen Selamat dengan Akta Hak Cipta

Ramai orang beranggapan bahawa dengan adanya undang-undang hak cipta, sesuatu bahan terbitan atau barangan akan mendapat jaminan keselamatan. Sedikit masa lalu mungkin undang-undang hak cipta dapat membanteras kegiatan cetak rompak. Namun kepesatan teknologi hari ini menjadikan peranan undang-undang hak cipta dalam mengatasi kegiatan haram ini semakin terhakis.

Jadual 4.32 adalah berkenaan dengan jawapan responden berkenaan dengan kegiatan cetak rompak di Malaysia dapat dibanteras melalui undang-undang hak cipta atau sebaliknya. Analisis data mendapati hanya 30.3% sahaja responden yang yakin bahawa undang-undang hak cipta mampu membanteras kegiatan cetak rompak di Malaysia manakala 69.7% responden pula tidak begitu menyakini undang-undang hak yang sedia ada mampu menanganinya. Daripada jumlah responden yang bersetuju, sebanyak 33.8% atau 26 orang merupakan

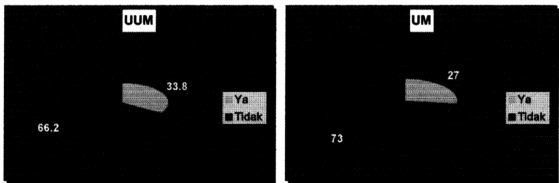
responden UUM, sementara responden UM pula berjumlah sebanyak 27.0% atau 21 orang responden.

Jadual 4.32: Pembanterasan Cetak Rompak Di Malaysia

Pembanteraan	Ya	%	Tidak	%	Jumlah
UUM	26	33.8	51	66.2	77
UM	21	27.0	57	73.0	78
Jumlah	47	30.3	108	69.7	155

Responden yang tidak yakin dengan undang-undang hak cipta mampu membanteras kegiatan cetak rompak di Malaysia mencatatkan bilangan yang tinggi, iaitu sebanyak 69.7% atau seramai 108 orang daripada keseluruhan responden. UUM mencatat jumlah responden sebanyak 66.2% atau 51 orang dan diikuti dengan responden UM sebanyak 73.0% atau seramai 57 orang. Mereka berpendirian demikian kerana mendapati kegiatan cetak rompak di Malaysia terus berkembang malah semakin pesat biarpun pelbagai langkah pembanteraan dan tindakan undang-undang diambil terhadap mereka yang tidak bertanggungjawab dalam kegiatan haram ini. Keadaan ini menimbulkan ketidakyakinan responden terhadap undang-undang hak cipta sedia ada yang dilihat begitu rapuh untuk menangani kegiatan haram ini.

Rajah 4.24: Perbandingan Pendapat Responden UUM dan UM Berkenaan Kegiatan Cetak Rompak Di Malaysia

Jadual 4.33: Langkah-Langkah Kerajaan Membanteras Kegiatan Cetak Rompak Di Malaysia

Langkah	Kuatkuasa Undang2	%	Kempen Anti Cetak Rompak	%	Tubuh Akta Baru	%	Rampasan	%	Jumlah
UUM	24	31.2	19	24.7	13	16.9	21	27.2	77
UM	27	34.6	20	25.6	10	12.9	21	26.9	78
Jumlah	51	32.9	39	25.2	23	14.8	42	27.1	155

Jadual di atas menerangkan pendapat responden tentang langkah yang dirasakan paling berkesan telah diambil pihak kerajaan dalam membanteras kegiatan cetak rompak di Malaysia. Antara langkah yang disediakan untuk pilihan responden adalah seperti kuat kuasa undang-undang, kempen anticetak rompak, menubuhkan akta baru dan rampasan.

Daripada keempat-empat langkah kerajaan tersebut, langkah kuat kuasa undang-undang mencatatkan pilihan responden yang paling tinggi, iaitu

sebanyak 32.9% daripada jumlah keseluruhan dengan UUM mencatat bilangan responden sebanyak 31.2% atau 24 orang, manakala responden UM yang dicatatkan ialah sebanyak 34.6% atau 27 orang. Mereka memilih kuat kuasa undang-undang kerana yakin dengan langkah tersebut mampu membendung kegiatan tidak bermoral ini. Selain kuat kuasa undang-undang juga telah banyak membantu kerajaan mengambil tindakan terhadap mereka yang terlibat.

Sementara langkah seterusnya ialah rampasan. Sebanyak 27.1% responden menyakini bahawa tindakan merampas barangan cetak rompak akan dapat membantu kerajaan membanteras kegiatan ini. Ini kerana barangan yang dirampas akan dihapuskan selain boleh juga dijadikan bahan bukti untuk pihak berkuasa mendakwanya di mahkamah. Sebanyak 27.2% atau 21 orang responden UUM yang memilih langkah ini dengan diikuti responden UM sebanyak 26.9% atau juga 21 orang turut memilih langkah tersebut.

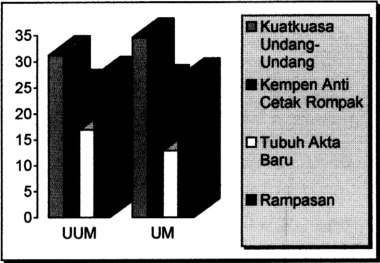
Manakala sejumlah 25.2% atau 39 orang daripada jumlah keseluruhan responden telah memilih langkah kempen anti cetak rompak. Daripada keputusan analisis yang dibuat mendapati sebanyak 24.7% atau 19 orang adalah responden UUM. Manakala responden UM pula ialah sebanyak 25.6% atau 20 orang. Mereka memilih langkah ini kerana berpendapat bahawa dengan melancarkan kempen tersebut, akan memberitahu kepada orang ramai tentang kegiatan haram itu selain mengajak mereka supaya menghindari daripada membeli dan menggunakan barang cetak rompak. Selain itu, melalui kempen ini

juga dapat membangkitkan kesedaran orang ramai tentang bahayanya kegiatan ini kepada ekonomi negara khususnya industri muzik dan perisian tempatan.

Di samping itu juga, langkah supaya ditubuhkan akta baru turut mendapat pilihan responden biarpun agak kurang berbanding langkah-langkah lain. Sebanyak 14.8% atau 23 orang responden keseluruhan telah berbuat demikian. Nisbah responden dapat dilihat dengan UUM mencatat bilangan sebanyak 16.9% atau 13 orang sementara responden UM pula merekodkan jumlah sebanyak 12.9% atau 10 orang. Mereka yang memilih langkah ini kerana berpendapat dengan menubuhkan akta baru akan dapat menggantikan akta lama yang sedia ada dari segi kuasa akta yang lebih ketat. Selain itu, tindakan yang lebih menyeluruh dapat dilakukan terhadap sebarang penerbitan yang diterbitkan secara haram. Ini sudah pasti akan dapat membantu akta lama dalam membanteras kegiatan cetak rompak ini daripada terus berleluasa. Ini terbukti dengan tertubuhnya akta cakera optik 2000 yang lebih khusus untuk menangani kegiatan cetak rompak terhadap perisian.

Rajah 4.25: Perbandingan Langkah-Langkah Paling Berkesan yang Dipilih Antara Responden UUM dan UM

Keberkesanan langkah kerajaan dalam menangani masalah cetak rompak di Malaysia masih lagi diragui oleh sebilangan masyarakat. Ini kerana semakin hebat langkah pemantauan dilakukan, kegiatan ini dilihat tidak menunjukkan pengurangan. Justeru dalam kajian ini, penulis membahagikan tahap keyakinan responden kepada empat kategori iaitu sangat yakin, kurang yakin, yakin serta tidak yakin. Bagi memudahkan pemerhatian, penulis menunjukkan dalam bentuk jadual empat tahap keyakinan yang dipilih oleh responden terhadap langkah-langkah sedia ada dan terkini yang diambil oleh kerajaan dalam membanteras sepenuhnya kegiatan cetak rompak di Malaysia.

Jadual 4.34: Tahap Keyakinan Responden Terhadap Langkah Kerajaan Membanteras Kegiatan Cetak Rompak Di Malaysia

Tahap Yakin	Sangat Yakin	%	Kurang Yakin	%	Yakin	%	Tidak Yakin	%	Jumlah
UUM	—	—	44	57.1	12	15.6	21	27.3	77
UM	—	—	46	59.0	10	12.8	22	28.2	78
Jumlah	—	—	90	58.1	22	14.2	43	27.7	155

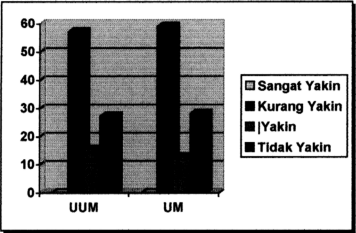
Daripada analisis yang dibuat melalui borang soal selidik mendapati lebih daripada 50% responden kurang yakin dengan apa yang dilakukan oleh pihak kerajaan berhubung isu ini. Sebanyak 58.1% atau 90 orang responden keseluruhan kurang yakin dengan langkah sedia ada dan terkini yang dilakukan kerajaan dengan responden UUM mencatat bilangan sebanyak 57.1% atau 44 orang manakala responden UM pula sebanyak 59.0% atau 46 orang. Mereka beralasan kurang yakin dengan langkah kerajaan kerana mendapati ia tidak begitu berkesan setelah melihat kegiatan ini terus juga berkembang meskipun dilakukan pemantauan. Dengan keadaan ini juga, responden kurang yakin akan gejala ini dapat dibanteras sepenuhnya.

Bagi responden yang yakin dengan langkah kerajaan pula mencatatkan bilangan sebanyak 14.2% atau 22 orang daripada jumlah keseluruhan responden. Daripada jumlah itu, sebanyak 15.6% atau 12 orang adalah responden UUM, manakala responden UM pula ialah sebanyak 12.8% atau 10 orang responden. Jumlah responden yang yakin dengan langkah kerajaan tidak

begitu menggalakkan. Namun mereka tetap yakin dengan langkah yang telah dan akan diambil kerajaan dalam membanteras kegiatan haram ini . Ini kerana berlaku banyak pindaan terhadap akta lama supaya lebih ketat dan tegas dalam pengambilan tindakan. Begitu juga dengan pengenalan akta baru yang diyakini responden dapat mengekang gejala ini dari terus berleluasa.

Sementara responden yang tidak yakin pula ialah sebanyak 27.7% atau 43 orang daripada jumlah keseluruhan. Responden UUM mencatat bilangan sejumlah 27.3% atau 21 orang dengan diikuti responden UM sebanyak 28.2% atau 22 orang responden. Responden ini tidak yakin langsung dengan langkah kerajaan mungkin kerana melihat langkah yang diambil kerajaan hanya bermusim sahaja dan tidak berterusan. Selain itu, kegiatan ini terus juga berleluasa walaupun pelbagai langkah telah diambil. Ini semacam ada sesuatu yang tidak kena dengan langkah yang diambil kerajaan. Namun tidak ada seorang pun responden yang sangat yakin dengan langkah kerajaan dalam menangani gejala haram ini. Ini kerana responden tidak begitu berani untuk membuat pendirian sedemikian memandangkan langkah pemantauan terhadap kegiatan ini belum lagi menampakkan kejayaan sepenuhnya.

Rajah 4.26: Perbandingan Tahap Keyakinan Antara Responden UUM dan UM Berhubung Langkah-Langkah Yang Diambil Oleh Kerajaan

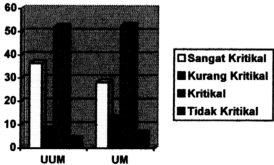
Hasil kajian yang dijalankan mendapati responden membuat variasi tanggapan terhadap kegiatan cetak rompak yang berlaku di Malaysia. Jadual di bawah ini jelas menunjukkan tahap-tahap tanggapan responden terhadap kegiatan cetak rompak yang berlaku di Malaysia. Sebanyak 81 orang atau 52.3% responden daripada jumlah keseluruhan memilih tahap kritikal dengan responden UUM sebanyak 40 orang atau 52.0%, manakala responden UM pula sejumlah 41 orang atau 52.6%. Bagi tahap sangat kritikal, seramai 50 orang atau 32.3% responden yang memilih tahap tersebut dengan catatan responden UUM sebanyak 36.4% atau 28 orang dan diikuti responden UM pula sebanyak 28.2% atau 22 orang.

Jadual 4.35: Tanggapan Responden Terhadap Kegiatan Cetak Rompak Di Malaysia

Tanggapan	Sangat Kritikal	%	Kurang Kritikal	%	Kritikal	%	Tidak Kritikal	%	Jumlah
UUM	28	36.4	6	7.8	40	52.0	3	3.8	77
UM	22	28.2	10	12.8	41	52.6	5	6.4	78
Jumlah	50	32.3	16	10.3	81	52.3	8	5.2	155

Manakala responden yang memilih tahap kurang kritikal pula mencatat bilangan sebanyak 10.3% atau 16 orang secara keseluruhan. UUM mencatat bilangan responden seramai enam orang atau 7.8% diikuti responden UM sebanyak 12.8% atau 10 orang. Sementara jumlah responden yang memilih tahap tidak kritikal pula hanya sebanyak 5.2% dengan UUM sebanyak 3.8% manakala UM pula sejumlah 6.4%. Hampir 95.0% responden memilih tahap di bawah kritikal. Keadaan ini menggambarkan bahawa kegiatan cetak rompak di Malaysia sememangnya berada pada tahap yang serius.

Rajah 4.27: Perbandingan Tahap Tanggapan Antara Responden UUM dan UM Terhadap Kegiatan Cetak Rompak Di Malaysia

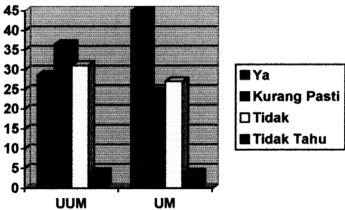
Jadual 4.36: Kegiatan Cetak Rompak Menggambarkan budaya hidup Sebenar Masyarakat Malaysia

Responden	Ya	%	Kurang Pasti	%	Tidak	%	Tidak Tahu	%	Jumlah
UUM	22	28.6	28	36.4	24	31.1	3	3.9	77
UM	35	44.9	19	24.3	21	27.0	3	3.8	78
Jumlah	57	36.8	37	30.3	45	29.0	6	3.9	155

Jadual 4.36 di atas menerangkan tanggapan responden berkenaan kegiatan cetak rompak yang sedang hangat berlaku di Malaysia. Kegiatan ini dikatakan menggambarkan mentaliti sebenar budaya hidup masyarakat Malaysia yang suka membeli barangan atau produk tiruan. Daripada analisis maklumat responden mendapati 36.8% atau 57 orang responden mengatakan “ya” atau mengakui bahawa kenyataan tersebut benar-benar berlaku dalam masyarakat Malaysia. Ini merangkumi 28.6% responden UUM, manakala responden UM mencatat jumlah sebanyak 44.9%. Ini merupakan alasan kepada orang ramai yang suka membeli perisian, CD, VCD dan kaset cetak rompak yang dijual di pasar malam, kaki lima, pasar raya dan sebagainya. Malah kegiatan cetak rompak juga turut menular kepada membeli barangan seperti pakaian, peralatan dapur dan lain-lain lagi yang juga bukan daripada jenama asli. Ia dilakukan oleh sesiapa sahaja tanpa mengira pangkat, umur, pekerjaan dan kekayaan seseorang.

Sementara sejumlah 30.3% atau 47 orang responden keseluruhan mengatakan kurang pasti dengan kenyataan di atas. Responden UUM mencatat bilangan sebanyak 36.4% diikuti responden UM sebanyak 24.3%. Mereka memberikan jawapan kurang pasti kerana tidak dapat memberikan penilaian yang tepat berkenaan kegiatan cetak rompak yang pesat dikatakan menggambarkan mentaliti sebenar budaya hidup masyarakat Malaysia. Manakala sebanyak 29.0% responden mengatakan “tidak” terhadap kenyataan bahawa cetak rompak menggambarkan budaya hidup sebenar masyarakat Malaysia. UUM mencatat bilangan sebanyak 31.2% sementara UM sebanyak 27.0%. Responden yang tidak bersetuju dengan kenyataan tersebut menyangkal keras dengan alasan masyarakat berhak menentukan jenis barangan yang hendak dibeli. Meskipun membeli barangan cetak rompak sekalipun, ia tidak boleh dijadikan ukuran kepada mentaliti sebenar budaya hidup masyarakat .

Rajah 4.28: Perbandingan Pendapat Antara Responden UUM dan UM Berkenaan Kegiatan Cetak Rompak yang Dikatakan Menggambarkan BudayaHidup Sebenar Masyarakat Malaysia

Selain itu juga, kepesatan kegiatan cetak rompak di Malaysia bukan disebabkan oleh pembelian barangan cetak rompak oleh orang ramai. Ini kerana masih terdapat sebab lain yang menyokong kegiatan ini terus berkembang seperti kecanggihan teknologi, pasaran yang sofistikated dan sebagainya lagi. Oleh itu, kegiatan cetak rompak yang pesat di Malaysia menggambarkan mentaliti sebenar budaya hidup masyarakatnya adalah tidak benar. Di samping itu, hanya terdapat 3.9% atau cuma enam orang sahaja yang mengatakan tidak tahu terhadap kenyataan yang diajukan.

Dalam bahagian ini, jawapan kepada cadangan yang diberikan responden akan diuraikan secara ringkas. Penulis akan menerangkan beberapa cadangan utama yang diberikan responden dan memberikan sedikit penjelasan. Dalam analisis terhadap borang soal selidik, mendapati kebanyakan responden mencadangkan supaya undang-undang yang sedia ada diperketatkan lagi. Ini seperti mengenakan hukuman penjara maksimum, denda yang tinggi serta tindakan yang lebih tegas terhadap mereka yang terlibat dengan kegiatan haram ini.

Begitu juga dengan responden yang mencadangkan supaya CD, VCD, kaset dan perisian tulen yang dijual di pasaran sekarang diturunkan harga supaya mampu dibeli oleh orang ramai. Harga perisian komputer yang tulen ternyata terlalu mahal bagi seorang pelajar untuk membelinya. Tiada cara lain untuk mereka mendapatkan perisian tersebut melainkan perisian yang dicetak

rompak yang menawarkan harga jauh lebih murah. Justeru, cadangan ini wajar diberikan perhatian oleh pihak bertanggungjawab terutama syarikat-syarikat penerbitan perisian. Manakala cadangan lain yang turut diberikan oleh responden ialah supaya kerajaan membuang daerah mereka yang terlibat dengan kegiatan haram ini. Selain itu disarankan juga supaya penguatkuasa-penguatkuasa lebih telus dalam menjalankan tugas terutama semasa operasi pembanterasan dilakukan tanpa ada yang terlibat dengan penyalahgunaan kuasa, rasuah dan sebagainya. Tidak terkecuali, dicadangkan juga supaya mereka yang didapati menyeleweng daripada tanggungjawab yang diamanahkan dikenakan tindakan keras.

4.5 Data Kualitatif

Bagi mendapatkan data kualitatif, seramai sepuluh orang pelajar tahun akhir Fakulti Sains Komputer dan Teknologi Maklumat Universiti Malaya dan sepuluh orang pelajar tahu akhir Sekolah Teknologi Maklumat Universiti Utara Malaysia telah dipilih untuk temubual bersemuka. Kaedah soal selidik bersemuka ini digunakan untuk mengumpul maklumat secara langsung tentang pendapat mereka mengenai isu perisian komputer cetak rompak yang sedang hangat diperkatakan sekarang.

Untuk mendapatkan data dari kajian, kaedah temubual telah dijalankan. Dalam temubual ini, seramai 20 orang pelajar kesemuanya telah ditemubual untuk mendapatkan data kualitatif mengenai isu perisian komputer cetak rompak. Kesemua responden juga dipilih daripada pelajar tahun akhir. Responden UM terdiri daripada bangsa Melayu (n=4), Cina (n=3), India (n=2) dan lain-lain (n=1). Manakala responden UUM pula terdiri daripada Melayu (n=4), Cina (n=4) dan India (n=2).

Kesemua responden telah ditemubual untuk mendapatkan data kualitatif mengenai isu cetak rompak perisian komputer yang heboh diperkatakan sekarang. Berikut adalah pandangan yang telah disuarakan oleh responden

- i. Isu cetak rompak perisian komputer semakin serius dan langkah kerajaan menanganinya adalah langkah yang wajar dan perlu diteruskan.
- ii. Isu perisian komputer cetak rompak ini berlaku kerana harga perisian tulen yang ditawarkan terlalu tinggi. Ini membataskan pembelian orang ramai khususnya pelajar. Ini menyebabkan timbulnya permintaan dari pada kalangan mereka terhadap perisian tiruan yang meletakkan harga jauh lebih murah berbanding perisian tulen.
- iii. Pihak kerajaan dan badan-badan bertanggungjawab yang lain wajar mencari kata sepakat supaya harga perisian komputer tulen diturunkan ke paras yang mampu dibeli oleh pengguna khususnya pelajar. Masalah ini berterusan kerana harga masih tidak diturunkan seperti yang diminta oleh pengguna sedangkan pada masa yang sama menyeru orang ramai supaya menggunakan perisian tulen.
- iv. Sememangnya tidak dinafikan bahawa golongan pelajar adalah antara pengguna yang kerap menggunakan perisian komputer cetak rompak terutama dalam bidang pengajian. Namun ini berlaku kerana mereka tidak mampu membeli perisian komputer yang tulen. Sebagai pilihan alternatif, perisian komputer tiruan menjadi gantinya.
- v. Pihak jabatan atau tempat pengajian responden wajar menyediakan sepenuhnya perisian komputer untuk subjek pengajian. Ini dapat mengelakkan pelajar daripada membeli perisian komputer cetak rompak.

Selain daripada kaedah temubual, komen umum oleh responden juga telah dijadikan sebagai hasil data kualitatif. Komen-komen yang diberikan oleh responden adalah seperti berikut.

- i. Kegiatan cetak rompak di Malaysia semakin canggih dari segi struktur organisasi pengurusan dan juga strategi pemasarannya. Kemasukan teknologi terkini menjadi pemangkin kepada pengusaha cetak rompak bergiat dengan lebih cekap dan efisien.
- ii. Kegiatan cetak rompak di Malaysia tidak akan dapat dibanteras sepenuhnya kerana usaha pemantauan dan pembanterasannya yang dilakukan tidak menyeluruh. Ini menyebabkan kegiatan haram ini terus berkembang walaupun pelbagai tindakan seperti merampas, menyita dan memusnahkan hasil rampasan dilakukan.
- iii. Pihak bertanggungjawab wajar sentiasa merangka pelan tindakan yang terkini mengikut keadaan semasa kegiatan ini beroperasi. Ini membolehkan tindakan yang dilakukan tidak ketinggalan dari strategi dan hukuman yang akan dikenakan.
- iv. Cetak rompak lebih bersifat universal. Bagi menghapuskan sepenuhnya kegiatan ini adalah mustahil. Ini kerana barangan yang dicetak rompak atau tiruan seperti barangan, pakaian, majalah, hasil penerbitan dan sebagainya ada dijual dimana-mana sahaja. Justeru, perkara ini sudah menjadi semacam sebatian dengan kehidupan masyarakat Malaysia.

- v. Langkah-langkah yang diambil kerajaan wajar disokong. Pengguna yang beretika perlu tahu menghargai dan menilai hasil kerja orang yang dilakukan dengan cara yang betul. Oleh itu, adalah wajar bagi pengguna yang beretika menghormati dan menyokong usaha kerajaan ini demi melihat industri penerbitan di Malaysia dapat berkembang dengan lancar. Ini kerana kegiatan haram ini boleh melumpuhkan nadi perkembangan industri penerbitan tempatan jika tidak dilakukan langkah pembrekkan oleh pihak bertanggungjawab.